

Bakalářská práce

Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích
Teologická fakulta
Katedra filosofie a religionistiky

Bakalářská práce

Společné rysy nauky u Církve Ježíše Krista Svatých posledních dnů, Církve adventistů sedmého dne a Svědků Jehovových.

Vedoucí práce: Mgr. Martin Klapetek, Ph.D.

Autor práce: Pavel Šramhauser

Studijní obor: Humanistika

Ročník: III.

2014

Prohlašuji, že svoji bakalářskou práci jsem vypracoval samostatně pouze s použitím pramenů a literatury uvedených v seznamu citované literatury. Prohlašuji, že, v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb. v platném znění, souhlasím se zveřejněním své bakalářské práce, a to v nezkrácené podobě (v úpravě vzniklé vypuštěním vyznačených částí archivovaných Teologickou fakultou) elektronickou cestou ve veřejně přístupné části databáze STAG provozované Jihočeskou univerzitou v Českých Budějovicích na jejích internetových stránkách, a to se zachováním mého autorského práva k odevzdanému textu této kvalifikační práce. Souhlasím dále s tím, aby toutéž elektronickou cestou byly v souladu s uvedeným ustanovením zákona č. 111/1998 Sb. zveřejněny posudky školitele a oponentů práce i záznam o průběhu a výsledku obhajoby kvalifikační práce. Rovněž souhlasím s porovnáním textu mé kvalifikační práce s databází kvalifikačních prací Theses.cz provozovanou Národním registrem vysokoškolských kvalifikačních prací a systémem na odhalování plagiátů.

31. 03. 2014

Šramhauser Pavel

Děkuji vedoucímu bakalářské práce Mgr. Martinu Klapetkovi, Ph.D. za cenné rady, trpělivost, připomínky a metodické vedení práce.

Obsah

Úvod	3
1 Vymezení obecných pojmů, které ve své práci používám.....	6
1.1 Církev.....	6
1.2 Nové náboženské hnutí	7
1.3 Sekta.....	7
2 Církev Ježíše Krista svatých posledních dnů	9
2.1 Kontext doby.....	9
2.2 Historie vzniku CJKSPD	10
2.2.1 Joseph Smith.....	10
2.3 Základní rysy věrouky CJKSPD.....	13
2.3.1 Články víry CJKSPD	15
2.3.2 Základní literatura	16
2.3.3 Další důležité rysy nauky CJKSPD.....	19
3 Církev Adventistů sedmého dne	23
3.1 Kontext doby.....	23
3.2 Historie vzniku CASD	24
3.3 Základní rysy věrouky CASD.....	27
3.3.1 Základní věroučné výroky CASD	28
3.3.2 Základní literatura	28
3.3.3 Další důležité rysy nauky CASD.....	29
4 Náboženská společnost Svědci Jehovovi.....	33
4.1 Kontext doby.....	33
4.2 Historie vzniku NSSJ.....	33
4.3 Základní rysy věrouky NSSJ	36
4.3.1 Základní literatura	36

4.3.2	Další důležité rysy nauky NSSJ	40
5	Společné rysy nauky CJKSPD, CASD a NSSJ.....	44
	Závěr	47
	Seznam použitých zdrojů- literatura	49
	Seznam použitých zdrojů- časopisy.....	52
	Seznam použitých zdrojů- internetové zdroje	53
	Seznam příloh	56
	Abstrakt.....	59

Úvod

Bakalářská práce nese název Společné rysy nauky u Církve Ježíše Krista Svatých posledních dnů, Církve adventistů sedmého dne a náboženské společnosti Svědků Jehovových. Práce si klade za cíl poukázat na společné rysy nauky u těchto tří nových náboženských hnutí. Na začátku je potřeba také připomenout, že práce se zabývá normativní rovinou věrouky, tak jak je chápána v oficiální nauce výše zmíněných náboženských hnutí.

Většinová společnost si pod názvy daných náboženských hnutí, která také působí v České republice, může představit například „nižší“ náboženskou organizaci, jenž nemá ani potřebný počet členů, k tomu, aby se mohla nazývat církví, nebo náboženskou společností v případě Svědků Jehovových. Lze říci i to, že většinová společnost nemá bližší povědomí o tom, že tato náboženská hnutí jsou Českým státem uznané náboženské společnosti v prvním stupni registrace.¹ Poté už není problém, aby je většinová společnost zařazovala do oblasti sekt, i když k tomu není důvod. Když je následně nové náboženské hnutí označeno přízviskem „sekta“, tak si lidé pod tímto slovem představí něco neznámého, co považují za ohrožení a nechtějí o takovém náboženském hnutí nic slyšet. Jako jeden z hlavních důvodů, proč se tak děje, můžeme označit, pro českou společnost typický, určitý agnosticismus a náboženskou nevzdělanost spojenou s jistým negativním naladěním pro nové, popřípadě neznámé formy náboženství.

Česká společnost ale není plně vinna tím, že by si náboženskou nevzdělanost sama dobrovolně pěstovala. Náboženská nevzdělanost v české společnosti je dědictvím, které nese z dob totality. Jak se mimo jiné zmiňuje Dušan Lužný, v české (a slovenské) společnosti bylo před rokem 1989 náboženství vytěsněno z veřejného života kvůli

¹ Srov. MINISTERSTVO KULTURY ČESKÉ REPUBLIKY. *Rejstřík církví a náboženských společností*. [online]. [cit. 02-02-2014]. Dostupné na WWW: <http://www3.mkr.cz/cns_internet/>.

cílené ateistické propagandě tehdejšího komunistického režimu.² Situace se postupně začíná měnit a lidé se o tyto nová náboženská hnutí (dále jen NNH) začínají nepřímo zajímat, nebo se s nimi postupně začínají setkávat díky misijní nebo charitativní činnosti těchto NNH.

Důvodem napsání bakalářská práce na dané téma je skutečnost, že NNH si v naší společnosti našly své pevné místo (jak lze vypožorovat díky poslednímu sčítání lidu, domů a bytů v roce 2011³). V České republice jsou obyvatelé, kteří se otevřeně hlásí, k jednomu z výše zmíněných NNH. Z toho tedy plyne, že i v následujících letech se s danými třemi NNH v České republice setkáme, a proto je potřeba jejich věrouku zanalyzovat. Právě věrouka těchto NNH je téma práce a analýzy v bakalářské práci s tím, že v závěru byl učiněn pokus nalézt společné rysy jejich nauky.

Při psaní bakalářské práce jsem využil jak sekundární odbornou literaturu, tak i náboženské prameny analyzovaných NNH. Mezi náboženské prameny patří například oficiální webové stránky, příručky nebo letáčky zkoumaných NNH.

Práce je členěna celkově do pěti základních oddílů. V prvním jsem vysvětlil způsob práce s obecnými termíny. V následujících třech kapitolách jsem vždy samostatně rozebral dané NNH, kdy byla nejprve rozebrána historie vzniku daného NNH s přihlédnutím na kontext tehdejší doby, aby bylo lépe pochopeno v jakých podmínkách dané NNH vzniklo. Poté jsem se věnoval základním rysům věrouky daného NNH. V závěrečné, páté kapitole se věnuji hledání společných rysů věrouky tří porovnávaných NNH.

K danému problému přistupuji tak, že na daná NNH nahlížím z objektivního hlediska a snažím se vyvarovat subjektivním názorům. Co je třeba ještě zmínit, je fakt,

² LUŽNÝ, D. Náboženská situace v České republice po roce 1989. *Religio*, 1998, roč. 5, č. 2.

³ ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Obyvatelstvo podle věku, náboženské víry a pohlaví k 26. 3. 2011 ze Sčítání lidu, domu a bytů 2011*. [online]. [cit. 20-1-2014]. Dostupné na WWW: <<http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=podletematu&tu=30719&th=&v=&vo=null&vsuzemi=null&void=>>.

že pocházím z katolické rodiny a od útlého věku byla má výchova vedena tímto směrem, nicméně od svého názoru jsem se snažil maximálně distancovat.

1 Vymezení obecných pojmů, které ve své práci používám

V úvodu práce nalezneme několik termínů bez dalšího objasnění. Kolem nich panují určité nejasnosti. Lze předpokládat, že existuje mnoho možných definic a ne všechny jsou zcela jednotné. Z toho důvodu je potřeba, abych přesně popsal, jak je v práci používám.

1.1 Církev

Za církev dnes můžeme považovat náboženskou skupinu, která na určitém území působí desítky až stovky let.⁴ „Církví je označena náboženská skupina, která má určité křesťanské rysy, nebo je do určité míry s křesťanstvím spojována, někteří autoři označení církev užívají nesprávně, pro označení libovolné mimokřesťanské náboženské společnosti).“⁵ Určitou výjimkou je Náboženská společnost Svědci Jehovovi, kterou lze zařadit do oblasti církví, ale sama používá výraz „náboženská společnost“. V práci proto používám název, pod kterým jsou Svědci Jehovovi zaregistrováni v rejstříku církví a náboženských společností v České republice.

V práci je používán termín „církev“ jako náboženská skupina, působící na území dané země desítky, až stovky let. Takto označovaná náboženská skupina má určité křesťanské rysy (např. Bible jako hlavní pramen nauky, učení o svaté Trojici nebo odkaz na učení Ježíše Krista). Pojem není potřeba více rozšiřovat a pro účel práce si vystačíme s výše zmíněnou definicí.

⁴ Srov. TYCHO, A. *Tak mnoho cest: příručka o náboženství, sektách, New Age a nových duchovních směrech*. 1. vyd. Olomouc: Spolek moravských nakladatelů, 2001, s. 153. ISBN 80-238-7253-2.

⁵ ŠTAMPACH, O. I. Na začátku je třeba vyjasnit: Co je co. *Dingr*, 1998, roč. 1, č. 1. s. 1-4.

1.2 Nové náboženské hnutí

Pod termínem nové náboženské hnutí lze chápat určitý náboženský proud, který je jistou alternativou k hlavnímu proudu náboženství v dané oblasti (zemi).⁶ NNH se objevují převážně s novou vlnou zájmu o náboženské skutečnosti po překonání tzv. „náboženské krize“. Podněty pro svou nauku čerpají buď z křesťanských, nebo z mimokřesťanských náboženských proudů. A u některých hnutí můžeme pozorovat i sektářské rysy, které se mohou projevit také v tradičním náboženství.⁷

Podle Dušana Lužného se označení NNH začíná objevovat v sociologické literatuře sedmdesátých let, pro označení některých kontroverzních náboženských skupin té doby, získaly si pozornost veřejnosti a masových médií. S termínem se setkáme i pod jiným názvem a to: „Výraz nová náboženská hnutí se stále užívá v odborné literatuře nejčastěji, avšak vedle něj se uplatňuje též obecnější nová religiozita, jež zahrnuje i nové posuny v tradičních církvích“.⁸

Pod termínem nové náboženské hnutí se v práci chápe nové, k hlavnímu náboženskému proudu (v dané oblasti, zemi) alternativní náboženské hnutí. Tento náboženský proud se většinou objevuje po odeznění tzv. „náboženské krize“, kterou si společnost projde (u nás například období po roce 1989).

1.3 Sekta

Pod pojmem sekta si lze představit skupinu, jež je vysoce autoritativní a totalitně fungující. Tato skupina poslouchá svého vůdce, který má neomezenou pravomoc.⁹ Charakteristickým rysem sekty je uzavřenost, sekta si nárokuje absolutní právo na

⁶ Srov. TYCHO, A. P. *Tak mnoho cest: Příručka o náboženství, sektách, New Age a nových duchovních směrech*, s. 154.

⁷ Srov. ŠTAMPACH, O. I. Na začátku je třeba vyjasnit: Co je co. *Dingr*, 1998, roč. 1, č. 1. s. 1-4.

⁸ LUŽNÝ, Dušan. *Nová náboženská hnutí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1997, s. 21. ISBN 80-210-1645-0.

⁹ Srov. REMEŠ, P. Mentální programování jako průvodní jev nového sektářství. *Religio: Revue pro religionistiku*, 1994, roč. 2, č. 1. s. 31.

pravdu a drží se myšlenky, že svět je nebezpečný.¹⁰ Je potřeba si uvědomit, že slovo „sekta“ nemá ve světě jednotný význam a chápání pojmu „sekta“ je ovlivněno obecnou kulturou. Slovo sekta se odvozuje od latinského *sequi* – sledovat, následovat, popřípadě také od *secta* – škola, učení. Někteří odborníci vidí původ slova v latinském *seco* – sekát, řezat, oddělovat.¹¹

Z výše uvedených definic vyvodíme jednu obecnou definici, se kterou práce operuje; pod slovem sekta lze chápat skupinu (školu, učení), pokoušející se své stoupence (žáky), v některých případech úspěšně, oddělit (odříznout) od okolí. Tato skupina (škola, učení) je plně oddána svému autoritativnímu vůdci. Vůdce si nárokuje absolutní právo na pravdu a svým členům (žákům) neustále prezentuje myšlenku nebezpečného světa.

¹⁰ Srov. ŠTAMPACH, O. I. *Sekty a nová náboženská hnutí: naděje a rizika*. Praha: Oliva, 1994, s. 4-5. ISBN 80-901634-6-7.

¹¹ Srov. TYCHO, A. P. *Tak mnoho cest: Příručka o náboženství, sektách, New Age a nových duchovních směrech*, s. 150-151.

2 Církev Ježíše Krista svatých posledních dnů

2.1 Kontext doby

V prvních dekádách 19. století, po vlně válčení, vyvolané bojem o nezávislost amerických kolonií (1775–1783), se nově vzniklou republikou přehnal vlna tzv. „duchovních zmatků“. Duchovní zmatky byly vyvolány nabytou náboženskou svobodou následkem oddělení církve od státu, kdy všechny státy kromě Virginie zrušily daňovou podporu církvi. Před tímto oddělením byla Anglikánská církev státní církví pro pět kolonií a částečně pro dvě další kolonie, ovšem počet odpadlíků převyšoval anglikány (výjimku tvořil stát Virginie). Revoluce byla také impulzem k tomu, aby mohly začít vznikat první národní církve (metodisté, episkopální církve, presbyteriáni, unitáři, baptisté a další).¹² Skutečnost, že se tato vlna severoamerickým kontinentem, přehnal, především v oblasti New Yorku potvrdil i sám Joseph Smith dva roky před svou smrtí.¹³ Období duchovního zmatku najdeme v některých publikacích uvedeno jako „druhé velké náboženské probuzení“.¹⁴

V tomto období působilo na severoamerickém kontinentu velké množství náboženských směrů vycházejících z křesťanství. Přehled tehdejších hlavních náboženských tradic (kolem New Yorku, který pro práci postačí) podává ve své publikaci *Obrazy z kulturních dějin americké religiozity* Martin Putna.¹⁵

Položme si ale otázku, proč měla tak velký úspěch právě Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů (dále jen CJKSPD) a nikoliv žádný z tehdejších náboženských proudů? Tomáš Novotný zmiňuje dva momenty. Prvním, na který Novotný upozorňuje je, že na samém začátku 19. století byl Egypt v očích lidí velikou atrakcí. Velký zájem o něj byl způsoben Napoleonovým tažením do této země. Egypt byl chápán jako symbol

¹² Srov. TINDALL, G. B. *Dějiny států USA*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1994, s. 114. ISBN 80-710-6088-7.

¹³ Srov. ENROTH, R. *Průvodce sektami a novými náboženstvími*. 1. vyd. Praha: Návrat domů, 1994, s. 101. ISBN 80-854-9529-5.

¹⁴ Srov. VÁCLAVÍK, D. *Proměny americké religiozity*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013, s. 71-77. ISBN 978-80-210-6596-3.

Viz také oddíl *Církev Adventistů sedmého dne: Kontext doby*.

¹⁵ Viz příloha č. 1.

velmi staré kultury, která vystavěla monumentální stavby a měla velice rozvinuté umění. Kolem celého Egypta panovala tajemnost, způsobena krásnými ještě nerozluštěnými hieroglyfy. Když tehdy vystoupil na veřejnost Joseph Smith s informací, že našel zlaté desky, které byly tímto písmem popsány, a právě on je rozluštil, tak vzbudil v lidech velký zájem. Druhým momentem, který Novotný uvádí, je že se zlaté desky našly uschované ve státě New York a líčily doposud neznámou historii severoamerického kontinentu. Americký lid se dozvěděl, že on nedávno odtržený od Anglie, je tím nejdůležitějším světovým územím.¹⁶

Tyto dva momenty sehrály důležitou roli, která přispěla k rostoucímu zájmu o CJKSPD více než o jiné v tehdejší době zcela nová náboženská hnutí. S Tomášem Novotným mohu souhlasit.

2.2 Historie vzniku CJKSPD

2.2.1 Joseph Smith

Předtím než jsem začal psát o historii Církve Ježíše Krista Svatých posledních dnů, nemohl jsem začít jinde, než u postavy Josepha Smitha. Jako hlavní pramen o Smithově životě jsem použil duchovní literaturu CJKSPD, ale neopomenul jsem ani literaturu odbornou, která z literatury duchovní vychází, nebo na ni odkazuje. Pro přehlednost jsem uvedl pouze momenty ze Smithova života, které jsou důležité pro věrouku CJKSPD. Je potřeba dodat, že v práci nejde o hledání faktografické pravdy, ale o pochopení událostí, na kterých CJKSPD vznikla z pohledu samotného hnutí. Pro úplnost a další studium jsem přidal do přílohy č. 2 kompletní chronologii mormonismu (CJKSD), kterou uvádí ve své knize Tomáš Novotný.¹⁷

Hlavní duchovním pramen, kde nalezneme informace o Smithově životě, je kniha *Drahocenná perla* (konkrétně kapitola *Joseph Smith - životopis*), je veřejně dostupná na internetové stránce CJKSPD. Životopis dle knihy napsal Joseph Smith sám a na začátku

¹⁶ Srov. NOVOTNÝ, T. Proč právě mormoni. *Dingr*, 2001, roč. 4, č. 3.

¹⁷ Viz. příloha č. 2.

se dozvídáme o důvodu jeho napsání. Prvotním impulzem byly pomluvy a intriky, jež byly proti CJKSPD v té době vedeny.

„ V důsledku mnoha zpráv, které byly dány do oběhu zle smýšlejícími a intrikánskými osobami..., abych vyvedl z omylu veřejné mínění a dal všem, kteří hledají pravdu, k dispozici skutečnosti, jak se přihodily, ve vztahu ke mně samému a k Církvi, ...“¹⁸

Joseph Smith se narodil v roce 1825 ve městě Sharon ve státě Vermont (přímo sousedící se státem New York). O Josephově dětství se životopis nezmiňuje, nicméně je zde zmíněno, že se několikrát stěhoval. Nejprve ve svých 10 letech do Palmyry ve státě New Yorku a ve 14 letech do Manchesteru v témže státu.¹⁹

Na počátku CJKSPD stojí otázka, kterou Joseph řeší ve svých 14 letech - k jaké církvi se má připojit. Několik členů jeho rodiny (jeho rodina sestávala z 11 lidí²⁰) se přidalo k presbyteriánské církvi, ale Joseph měl pochybnosti. Jasnou odpověď, jak by se měl zachovat, při hledání správné církve mu poskytlo až čtení Bible, konkrétně Jakuba 1,5.²¹

„Nedostává-li se někomu z vás moudrosti, ať o ni prosí Boha - ten všem dává štědře, bez výčitek – a ona mu bude dána“²²

Ve *Svědectví proroka Josepha Smitha* je pak psáno, že se Joseph inspirovaný slovy z Jakuba odebírá do lesa, kde se modlí k Bohu, aby mu dal jasnou odpověď. Tu nakonec

¹⁸ CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Drahocenná perla*. [online]. s. 50. [cit. 06-02-2014]. Dostupné na WWW: <https://www.lds.org/bc/content/shared/content/czech/pdf/language-materials/34404_ces.pdf?lang=eng&clang=ces>.

¹⁹ Srov. Tamtéž, s. 50.

²⁰ Srov. Tamtéž, s. 50.

²¹ Srov. ENROTH, R. *Průvodce sektami a novými náboženstvími*, s. 101.

²² *Jeruzalémská Bible: Písmo svaté vydané Jeruzalémskou biblickou školou*. 1. české vyd. Praha: Krystal OP, 2009, Jk 1,5. ISBN 978-808-7183-113.

dostává, když se před ním zjeví dvě levitující bytosti a sdělí mu, že žádná církev není ta pravá a poradí mu, aby se k žádné z nich nepřipojil.²³

Podle informací uvedených v *Knize Mormonově*, měl další duchovní vizi Joseph v noci dne 21. září 1823, kdy ho navštívil anděl Moroni (syn proroka a dějepisce Mormona) a předal mu informaci o místě, kde se nachází kniha napsaná na zlatých deskách. U zlatých desek měly být i dva kameny Urim a Thumim potřebné pro rozluštění knihy Mormonovy. Joseph Smith se také dozvěděl, že čas pro nalezení desek ještě nenastal. Téhož večera měl Moroni navštívit Josepha ještě dvakrát. Vždy zopakoval to, co již řekl předtím a vždy přidal informaci navíc. První informace byla o velkých soudech, které tehdejší pokolení čekají (velké pustošení, meč a mor). Při poslední návštěvě Joseph obdržel od Moroniho varování, aby se nepokusil desky využít ke svému obohacení. Jediný přípustný cíl bylo budování Božího království na zemi.²⁴

Ze *Svědectví proroka Josepha Smitha* se dále dozvídáme, že následující den se Joseph odebral na místo, které mu Moroni ukázal (pahorek Kumora blízko vesnice Manchester ve státě New York). Zde desky spolu s kameny Urim a Thumin našel. Při té příležitosti se mu dle jeho slov zjevil posel (blíže nespecifikovaného jména) a vyjmutí desek mu zakázal. Joseph měl podle jeho pokynů navštěvovat každý rok zmíněné místo po čtyři léta, vždy v ten samý den.²⁵

K vyjmutí desek a kamenů Urim a Thumin údajně došlo 22. září roku 1827 (téhož roku se Joseph oženil se svou manželkou Emmou Haleovou)²⁶. Smith ihned začal s překladem desek. Přeložený text Smith diktoval nejprve anglicky své manželce a sousedu Martinu Harrisovi, většinu práce ale odvedl školní učitel Oliver Cowdery.

²³ Srov. CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Svědectví proroka Josepha Smitha*. [online]. [cit. 06-02-2014]. Dostupné na WWW: <http://www.lds.org/bc/content/shared/content/czech/pdf/language-materials/32667_ces.pdf?lang=eng&clang=ces>

²⁴ Srov. CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Knih Mormonova: Další svědectví o Ježíši Kristu*. Salt Lake City: Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů, 2013, s. x. ISBN 978-1-59297-559-4.

²⁵ Srov. CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Svědectví proroka Josepha Smitha*.

²⁶ Srov. Tamtéž.

Celý překlad knihy byl sepisován od dubna do června 1829. Po dokončení překladu si měl anděl zlaté desky odnést.²⁷

První vydání knihy Mormonovy vyšlo v roce 1830. Vše financoval Martin Harris z peněz, co utržil za prodej své farmy. Následně se pak téhož roku ustanovila mormonská církev, dnes známá pod názvem CJKSPD.²⁸

Krátce po vydání knihy Mormon se kolem Josepha shromáždila skupina lidí věřící v pravost knihy Mormon a v opravdovost proroka Josepha. Poté se všichni společně usadily v Nauvoo ve státě Illinois. Zde se měl Joseph dostat do konfliktu se zákonem, což ho nakonec stálo život.²⁹

Po Smithově smrti se skupina rozdělila. Menší větev si zvolila Smithova syna za vůdce. Větší se připojila k muži jménem Brigham Young, který ji nakonec po velkých útrapách dovedl do nynějšího státu Utah. Zde založili město Salt Lake City, dnešní světové centrum CJKSPD.³⁰

2.3 Základní rysy věrouky CJKSPD

CJKSPD se sama považuje za obnovenou církev, nikoliv za novou. Bůh byl tím, kdo obnovil její nauku, praxi i způsob organizace. Učení mělo být lidem odebráno krátce po Kristově smrti údajně kvůli jejich neposlušnosti. Právě poslušnost (do určité míry i neposlušnost) je tím, co hraje zásadní roli v učení této církve.³¹ CJKSPD věří, že Joseph Smith přijal zjevení, která byla pravdivá. „*Jim hlásané evangelium Ježíše Krista otvírá dveře k dokonalému rozvoji jejich duševních, tělesných a mravních mohutností a darů člověka.*“³²

²⁷ Srov. BARRET, D. V. *Sekty, kultury, alternativní náboženství*. 1. vyd. Praha: Ivo Železný, 1998, s. 75. ISBN 80-240-0066-0.

²⁸ Srov. Tamtéž, s. 75.

²⁹ Srov. NOVOTNÝ, T. *Přicházejí*. 3. vyd. Praha: Oliva, 1994, s. 20. ISBN 80-901-6340-8.

³⁰ Srov. Tamtéž, s. 20-21.

³¹ Srov. PARTRIDGE, Ch. *Encyklopedie nových náboženství: nová náboženská hnutí, sekty a alternativní spiritualita*. 1. Vyd. Překlad Zdeněk Vojtíšek. Praha: Euromedia Group - Knižní klub, 2006, s. 32. ISBN 80-242-1605-1.

³² KOLEKTIV AUTORŮ. *Malý slovník sekt: sekty a nová náboženská hnutí v kontextu tradičních církví*. Kostelní Vydří: Karmelitánské vydavatelství, 1998, s. 69. ISBN 80-7192-246-3.

CJKSPD například věří, že Bůh jsou tři výrazné, oddělené osoby. „*Duch Svatý je členem Božstva, které dále tvoří Bůh Otec a Jeho Syn, Ježíš Kristus. Ačkoli je Duch Svatý sjednocen v záměru s Otcem a se Synem, je to samostatná bytost. Pán skrze Josepha Smitha zjevil: „Duch Svatý nemá tělo z masa a kostí, ale je bytostí Ducha. Kdyby tomu tak nebylo, Duch Svatý by v nás nemohl dlíti.“*³³ Duše podle jejich nauky existují už před našim narozením. „*Na planetě obíhající kolem hvězdy Kolob má Bůh se svými mnoha ženami děti; jsou to duchovní bytosti bez těl. Když se má narodit dítě na zemi, jedna z těch bytostí se v něm usadí, takže duch a tělo se stanou živou duší.*“³⁴ Země měla být údajně stvořena Božím Synem Ježíšem Kristem, který ji pod vedením Boha Otce stvořil.³⁵

Hlavní rysy jejich nauky nalezneme především v základní literatuře.³⁶ Je potřeba si ale uvědomit, že věrouka těchto knih není pevně daná. Hlavní slovo má vždy vedení církve a tzv. žijící prorok (president) CJKSPD, jehož slovo je stavěno nad Bibli. „*Živý prorok je pro nás důležitější než mrtvý prorok.*“³⁷

V současné podobě stojí základní věrouka CJKSPD na tzv. člancích víry formulované Josephem Smithem poté, co roku 1830 založil církev. V literatuře je najdeme psané v mnoha podobách, ale já je v práci uvádím doslovně ve znění z knihy *Drahocenná perla: Články víry*.³⁸

³³ CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Nauka a smlouvy*. [online]. s. oddíl: 130:22. [cit. 06-02-2014]. Dostupné na WWW:

<https://www.lds.org/bc/content/shared/content/czech/pdf/language-materials/34404_ces.pdf?lang=eng&clang=ces>.

³⁴ BARRET, D. V. *Sekty, kulty, alternativní náboženství*, s. 82.

³⁵ Srov. CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Ježíš Kristus*. [online]. [cit. 2014-04-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.cirkev-jezise-krista.cz/informace-o-cirkvi/vira-a-nauka/jezis-kristus.html>>.

³⁶ Viz. *Základní rysy věrouky CJKSPD: Základní literatura*.

³⁷ NOVOTNÝ, T. *Přicházejí*, s.24.

³⁸ Články víry nalezneme také na českých webových stránkách CJKSPD. [cit. 2014-02-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.cirkev-jezise-krista.cz/informace-o-cirkvi/vira-a-nauka/clanky-viry.html>>.

2.3.1 Články víry CJKSPD ³⁹

1. Věříme v Boha, Věčného Otce, a v Jeho Syna, Ježíše Krista, a v Ducha Svatého.
2. Věříme, že lidé budou potrestáni za své vlastní hříchy, a ne za přestupek Adamův.
3. Věříme, že skrze usmíření Kristovo může býti spaseno veškeré lidstvo, skrze poslušnost zákonů a obřadů evangelia.
4. Věříme, že prvními zásadami a obřady evangelia jsou: za prvé víra v Pána Ježíše Krista; za druhé pokání; za třetí křest ponořením na odpuštění hříchů; za čtvrté vkládání rukou pro dar Ducha Svatého.
5. Věříme, že muž musí býti povolán Bohem, skrze proctví a skrze vkládání rukou těch, kteří mají pravomoc, aby kázal evangelium a vykonával jeho obřady.
6. Věříme v tutéž organisaci, jež existovala v prvotní Církvi, totiž v apoštoly, proroky, pastýře, učitele, evangelisty a tak dále.
7. Věříme v dar jazyků, proctví, zjevení, vidění, uzdravování, vykládání jazyků a tak dále.
8. Věříme, že Bible je slovo Boží, nakolik je přeložena správně; také věříme, že Kniha Mormonova je slovo Boží.
9. Věříme všemu, co Bůh zjevil, všemu, co nyní zjevuje, a věříme, že ještě zjeví mnohé veliké a důležité věci týkající se království Božího.
10. Věříme v doslovné shromáždění Izraele a ve znovuzřízení deseti kmenů; že Sion (Nový Jeruzalém) bude vybudován na americkém kontinentu; že Kristus bude vládnouti osobně na zemi; a že země bude obnovena a obdrží svou rajskou slávu.
11. Domáháme se výsady uctívati Všemohoucího Boha podle příkazů svého vlastního svědomí a dopřáváme všem lidem stejnou výsadu, nechť uctívají jakkoli, kdekoli nebo cokoli si vyvolí.
12. Věříme, že máme býti podřízeni králům, presidentům, vládcům a veřejným zástupcům, že máme býti poslušni zákona, že ho máme ctíti a podporovati.

³⁹ CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Drahocenná perla*, s. 66-67.

13. Věříme, že máme býti čestní, pravdiví, cudní, dobrotivý, ctnostní a že máme činiti dobro všem lidem; vskutku, můžeme říci, že následujeme nabádání Pavlovo - věříme všem věcem, doufáme ve všechny věci, snášeli jsme mnohé věci a doufáme, že budeme schopni snést všechny věci. Je-li cokoli ctnostné, milé nebo dobro pověstné nebo chvályhodné, o to usilujeme.

2.3.2 Základní literatura

Vedle *Drahocenné perly* má CJKSPD ještě další knihy. Jsou to především *Bible*, *Knihy Mormon* a *Knihy nauk a smluv*.⁴⁰ Tato díla pro ně jsou psanou autoritou a najdeme zde další příkazy, jak by se měl „správný“ člen CJKSPD chovat a pečovat o sebe. Je potřeba ale zmínit, že podle učení se další díla mohou postupem času objevit (zjevit). Tyto „nové knihy“ mohou být považovány za autoritativní tehdy, pokud je schválí prezident CJKSPD (každý v církvi může mít „osobní“ zjevení, ale jen prezident může mít zjevení platné pro celou církev).⁴¹

Bible

Bible se dělí na Starý (39 knih) a Nový zákon (27 knih). Z 8. článku víry se dozvídáme, že CJKSPD chápe Bibli jako slovo boží. Nicméně věří, že některé pasáže Bible mohly být špatně přeloženy. „Podle osmého z článku víry je Bible slovem božím, pokud je správně přeložena, čímž se nemíní skutečný překlad, ale to, že biblický text byl údajně v průběhu doby zcela poškozen a pouze Joseph Smith mohl skrze vidění poznat, jak má tento text skutečně vypadat.“⁴²

Knihy Mormon

Knihy má tedy být překlad zlatých desek, které našel Joseph Smith. „Vypráví se v ní o tom, jak Izraelité před čtyřmi tisíci lety putovali až do Jižní Ameriky a jak je tam po svém vzkříšení navštívil sám Ježíš. Vůdce tohoto lidu, Mormon, byl zabit v bitvě (mezi

⁴⁰ Tato díla vyšla samostatně, nebo je můžeme najít společně v českém překladu na webových stránkách CJKSPD pod názvem *Písma – Trojkombinace* dostupné online [cit. 28.2.2014]. Dostupné na WWW: <https://www.lds.org/bc/content/shared/content/czech/pdf/language-materials/34404_ces.pdf?lang=eng&clang=ces>.

⁴¹ Srov. ENROTH, R. *Průvodce sektami a novými náboženstvími*, s. 103.

⁴² NOVOTNÝ, T. *Mormoni a Děti Boží*. Praha: Votobia, 1998, s. 127. ISBN 80-722-0039-9.

*lidem Nefi a Lamanity), ale knihu předal svému synovi, aby byla v bezpečí.*⁴³ Nalezneme zde plné doplnění evangelia, tak jak jej hlásal Kristus po svém příchodu do Jižní Ameriky. Je zde popsána 1000 letá historie dějin CJKSPD (od roku 600 př. Kristem do roku 421 po Kristu). Popisuje stěhování národu Nefi a Lamanitů z Palestiny do Ameriky, které mělo proběhnout kolem roku 600 před Kristem.⁴⁴

Kristus podle této knihy po svém zmrtvýchvstání přišel na tři dny k lidu Nefi. Sám jim předal své učení a založil zde „pravou“ církev. Po jeho odchodu se lid Nefi údajně střetl v boji s Lamanity a v závěrečné bitvě jimi byl vyvražděn (Moronimu se podařilo před bitvou *Knihu Mormon* psanou na deskách uschovat). Následkem tak velkého hříchu Bůh Lamanity potrestal „zhnědnutí kůže“ (indiáni).⁴⁵

Tuto knihu považuje CJKSPD za základ své víry a je chápána jako doplnění Bible. Je složena až na jednu výjimku z 15 částí (knih). V *Knize Mormon* jsou popisovány čtyři druhy kovových desek mnohokrát v ní citované:

1. *Desky Nefiovy*- malé a velké. První se věnovaly duchovním záležitostem, službě a učení proroků, druhé se zabývaly světskými dějinami lidí. Měla v nich být popsána historie od proroka Mosiáše.
2. *Desky Mormonovy*, obsahovaly Mormonův zkrácený záznam velkých *Desek Nefiových* s poznámkami. Obsahovaly dějiny od Mormona a dodatky jeho syna Moroniho.
3. *Desky Eterovy*, popisovaly dějiny Jereditů. Záznam měl zkrátit Moroni, který ho pak doplnil o své poznámky a přidal všeobecné dějiny *Knih Eterova*
4. *Desky z mosazi*, byly přineseny Lehiovým lidem z Jeruzaléma. Byl v nich obsažen záznam „*pěti knih Mojžíšových*“, dále zde byly popisovány dějiny Židů

⁴³ SELF, D. *Encyklopedie světových náboženství*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2009, s. 112. ISBN 978-807-1952-824.

⁴⁴ Srov. KOLEKTIV AUTORŮ. *Malý slovník sekt: sekty a nová náboženská hnutí v kontextu tradičních církví*, s. 70.

⁴⁵ Srov. NOVOTNÝ, T. *Přicházejí*, s.19.

od počátku po začátek vlády Sedechiáše, krále judského. Obsahovaly také proroctví vyřčené svatými proroky.⁴⁶

Kniha nauk a smluv

Kniha nauk a smluv byla poprvé publikována v roce 1833 (pod názvem *Kniha příkázání*). Podruhé už vyšla s pozměněným (dnešním) názvem *Kniha nauk a smluv* v roce 1835. „*Bylo přidáno 71 částí, co je však ještě důležitější, že na mnoha místech byl původní text pozměněn nebo vynechán, aby byly podepřeny změny v učení Josepha Smitha.*“⁴⁷

Tato kniha je podle CJKSPD „*sbírka božích zjevení a inspirovaných oznámení daných pro založení a spravování království Božího na zemi v posledních dnech*“. Boží zjevení a inspirovaná oznámení jsou určena primárně pro samotné členy církve, ale jejich dodržování může být podle nauky prospěšné i ostatním (nevěřícím) lidem. Většinu zjevení sepsal Joseph Smith. Další vydali jeho následovníci v prezidentském postu.⁴⁸ Jak jsem již psal, další Boží zjevení se mohou v budoucnu objevit.⁴⁹

„*Ve zjevení jsou uvedeny nauky evangelia s vysvětleními takových základních záležitostí, jako je podstata Božstva, původ člověka, reálnost Satana, účel smrtelnosti, nutnost poslušnosti, potřeba pokání, působení Svatého Ducha, obřady a úkony, které přináleží ke spasení, osud země, budoucí podmínky člověka po vzkříšení a soudu, věčnost manželského vztahu a věčná podstata rodiny.činí z této knihy knihu veliké hodnoty pro lidskou rodinu a knihu cennější než bohatství celé země.*“⁵⁰

Nauka a smlouvy je pro CJKSPD v určitém smyslu „jedinečná“. Nejedná se o žádný překlad, ale přímé citování oněch Božích zjevení a inspirovaných oznámení, jedná se také o novodobé učení, které bylo dáno Bohem skrze vyvolené proroky.⁵¹ Samotná kniha je dělena na oddíly, které jsou rozděleny do veršů.

⁴⁶Srov. CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Kniha Mormonova: Další svědectví o Ježíši Kristu*, s. xiii.

⁴⁷ ENROTH, R. *Průvodce sektami a novými náboženstvími*, s. 108.

⁴⁸ Srov. CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Nauka a smlouvy*, s. iii.

⁴⁹ Viz. oddíl: *Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů: Věrouka: Základní literatura*.

⁵⁰ CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Nauka a smlouvy*, s. iv.

⁵¹ Srov. CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Nauka a smlouvy*, s. iii.

Drahocenná perla

Drahocenná perla byla poprvé vytištěna v roce 1851 v počtu 30 000 výtisků jako „věroučná“ pomůcka pro členy CJKSPD v Anglii. Poté byla přepracována a oficiálně přijata církví v říjnu roku 1880. Tato kniha je považována za neomylnou.⁵² *Drahocenná perla* je rozdělena na 5 samostatných částí a to *Výběr z Knihy Mojžíšovy*, *Knihu Abrahamovu*, *Joseph Smith- Matouš*, *Joseph Smith- životopis* a *Články víry*.

Výběr z Knihy Mojžíšovy je výňatek z překladu Bible, tak jak byl zjeven Josephu Smithovi. *Kniha Abrahamova* má být překlad papyrů, které napsal Abraham, když byl v Egyptě. Tyto papyry měl získat Joseph Smith a jeho následovníci v roce 1835 od obchodníka s egyptskými mumii Michaela Chandlera.⁵³ *Kniha Joseph Smith- Matouš* je krátká, celkově je napsána na čtyřech stránkách. Obsahuje předpověď konce světa, tak jak byla zjevena Josephu Smithovi v roce 1831. *Joseph Smith- životopis* není potřeba představovat, název mluví za vše, kniha obsahuje Josephův „oficiální“ životopis. V poslední knize *Články víry* je popsáno 13 základních pilířů víry CJKSPD, které jsou zmíněny výše.⁵⁴

2.3.3 Další důležité rysy nauky CJKSPD

Spása

Podle nauky CJKSPD Ježíš Kristus svou smrtí bezpodmínečně vykoupil prvotní hřích, dluh zděděný po Adamovi a Evě. Díky jeho smrti jsou lidé osvobozeni od vlastních hříchů, pokud v něj věří (tj. přijmou interpretaci Krista v nauce CJKSPD) a dodržují jeho přikázání. CJKSPD dále učí, že spásy můžeme dosáhnout díky milosti a práci. „*Spása je závislá na pěti věcech: víře v Krista, pokání za hříchy, křtu vodou, přijetí Ducha svatého a vytrvání až do konce.*“⁵⁵

⁵² Srov. NOVOTNÝ, T. *Mormoni a Děti Boží*, s. 138.

⁵³ Srov. ENROTH, R. *Průvodce sektami a novými náboženstvími*, s. 109.

⁵⁴ Viz. oddíl *Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů: Věrouka: Základní literatura*

⁵⁵ BARRET, D. V. *Sekty, kulty, alternativní náboženství*, s. 82.

Vztah k tělu

Pro CJKSPD je velice důležitý zdravý životní styl. Věří, že náš tělesný stav nás ovlivňuje i duchovně. Bůh měl dát údajně Josephu Smithovi zjevení, jak by měl správný člen jeho církve pečovat o své tělo. Najdeme ho v tzv. *Slově moudrosti*, v 89. oddíle *Knihy nauk a smluv*. Ve zkrácené a přehledné podobě ho najdeme v brožuře dostupné na webových stránkách CJKSPD.⁵⁶

Ve *Slově moudrosti* žádá Bůh věřícího, aby neužíval alkohol, tabák, kávu a čaj, drogy a jiné tělu škodlivé nebo návykové látky. Další příkazy přidali pozdější proroci (prezidenti CJKSPD). Lidé by podle jejich slov měli střídmě jíst, konzumovat více zeleniny, ovoce a obilovin na úkor masa. Pro člověka, který je na nějaké věci závislý, ať je to tabák, drogy nebo jídlo CJKSPD dává návod, jak se závislosti zbavit. Člověk by se měl modlit k Bohu a prosit jej, aby mu pomohl nahradit tuto závislost jinou, pro něj prospěšnou činností (která pro něj bude povznášející a hodnotná). Činnosti, které mají podle CJKSPD člověku pomoci při překonání určité závislosti a jsou prospěšné a naplňující jsou tyto:⁵⁷

- Modlitba (výše zmíněná).
- Studium písma.
- Kněžské požehnání (o to musí člověk požádat).
- Odstranění škodlivých látek (z očí).
- Vytvoření určitého „deníčku“ pokušení (zde si mají lidé zaznamenávat místo a situaci, ve která mají tendenci *Slovo moudrosti* porušovat). Zápisky z tohoto deníčku by měli lidé konzultovat se svými rodiči, manželem nebo manželkou, misionáři nebo s přáteli.
- Účast na církevní činnosti. (Tímto je míněna i finanční podpora tzv. zákon desátku, kdy rodina jednou ročně odevzdá desetinu svého příjmu. Tento příjem je pak dále používán na financování výstavby chrámů a dalších aktivit CJKSPD.⁵⁸)

⁵⁶ CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Slovo moudrosti*. [online]. [cit. 2014-04-3]. Dostupné na WWW: https://www.lds.org/bc/content/shared/content/czech/pdf/language-materials/36953_ces.pdf?lang=eng&clang=ces.

⁵⁷ Tamtéž.

⁵⁸ CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Desátek- finance*. [online]. [cit. 2014-04-03]. Dostupné na WWW:

- Návštěva určité „podpurné“ skupiny, která pomůže závislost odbourat. Nebo profesionální pomoc.
- Spoléhání na Pána, který nám bude pomáhat, pokud to přijmeme.

Křest

Dle nauky CJKSPD je křest před dovršením 12 let věku dítěte přísně zakázán. „*Křest může tedy řádně proběhnout až ve 12 letech. Chlapci jsou zasvěceni a stávají se knězi, dívky do tohoto stavu vstoupit nemohou a tak jsou pouze pokřtěny.*“⁵⁹ Řády kněžství jsou dva a mohou je obdržet jen chlapci. Ve 12 letech obdrží každý chlapec Áronovo kněžství, které má čtyři úrovně diákonů, učitelů, kněží a biskupů. V 18 letech mohou obdržet kněžství Melchisedechovo, které má úrovně staršího, velekněze, patriarchy, člena sedmdesátky a apoštola.⁶⁰ Při křtu obdrží každý člen CJKSPD „speciální“ spodní prádlo tzv. garmenty, které ho mají chránit před zlem, hříchem a nemocemi. Křest probíhá v chrámech a může být udělen i mrtvým. „*Podle mormonské (CJKSPD) víry bude totiž každému dána po smrti ještě možnost stát se mormonem. K tomu je nutné znát data narození a smrti zemřelého. Proto mormoni vedou největší genealogický archiv na světě a genealogické informace poskytují i nemormonské veřejnosti.*“⁶¹ Křest může přijmout také člověk, který se chce stát členem CJKSPD, k tomuto křtu musí dát souhlas buď biskup CJKSPD nebo president misie.⁶²

Manželství a rodinný život

Manželství mohou mezi sebou uzavírat pouze členi CJKSPD v chrámech⁶³. Sňatek je považován za věčný. „*Manželská věrnost a rodinný život je v Církvi Ježíše Krista Svatých Posledních dnů velmi ceněna. V mormonských rodinách je všeobecně dodržovaným pravidlem, že rodina tráví alespoň jeden večer (pondělí) společně při*

<<http://www.cirkev-jezise-krista.cz/informace-o-cirkvi/vira-a-nauka/desatek-finance.html>>.

⁵⁹ KOLEKTIV AUTORŮ. Malý slovník sekt: sekty a nová náboženská hnutí v kontextu tradičních církví, s. 70.

⁶⁰ Srov. BARRET, D. V. *Sekty, kulty, alternativní náboženství*, s. 84.

⁶¹ Srov. VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004, s. 89. ISBN 80-717-8798-1.

⁶² Srov. CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Křest*. [online]. [cit. 2014-11-03]. Dostupné na WWW: <<http://mormon.org/mormonorg/ces/z%C3%A1kladn%C3%AD-nauky/%C3%AD-kristus-n%C3%A1-spasitel/k-est.html>>.

⁶³ Do chrámu mají přístup pouze členi CJKSPD. Nečleni (nevěřící) mohou chrám navštívit pouze před jeho vysvěcením.

hrách, četbě, zpěvu apod.“⁶⁴ Členům je doporučeno, aby měli co nejvíce dětí. Je to z toho důvodu, že počet duší, které se zrodily na Kolobu je velice vysoký a je potřeba jim poskytnout co nejvíce těl. Určitou dobu praktikovala CJKSPD polygamní praxi, od té ale nakonec na popud federální vlády USA odstoupila.⁶⁵

Misijní činnost

Šíření víry je povinností pro každého člena CJKSPD. Misijní činnost by podle nauky měli vykonávat převážně mladí muži, ale mohou to být i ženy bez manžela, nebo manželské páry.⁶⁶ Z knihy *Naše dědictví* se dozvídáme, že první zahraniční misie byla uskutečněna v roce 1849 na příkaz tehdejšího presidenta Brigham Younga. Během několika let navštívili například Skandinávii, Francii, Německo, Itálii.⁶⁷ V České republice v současnosti působí zhruba něco přes sto misionářů, jsou to většinou mladí vysokoškolsky vzdělaní cizinci pocházející z USA. Chodí upravení, dobře hovoří místním jazykem, se zájemcem vždy vedou rozhovor a po něm většinou následuje pozvání na bohoslužbu a na křest.⁶⁸

Konec světa

Pro CJKSPD je určitým typickým rysem to, že očekává brzký druhý příchod Ježíše Krista. Před jeho příchodem budou následovat pohromy jako zemětřesení, pustošení a lidé se budou navzájem zabíjet.⁶⁹ Poté co přijde, bude na zemi probíhat tzv. milénium, které bude trvat 1000 let. Během tohoto období bude Kristus sám vládnout přímo na zemi, kde nastolí spravedlnost. Satan, který doposud pokoušel lidi ke hříchu, bude spoután. Na zemi ale údajně zůstanou lidé, co nepřijmou plnost evangelia. Během této doby se členové CJKSPD budou snažit tyto „nevěřící“ obrátit na svou víru. Po těchto 1000 letech má být na krátkou dobu Satan propuštěn, aby shromáždil svá vojska a přívržence, nakonec ho ale stejně „Boží armáda“ porazí a má být na věky zničen.⁷⁰

⁶⁴ VOJTÍŠEK, Z. *Netradiční náboženství u nás*. 1. vyd. Praha: Dingir, 1998, s. 42. ISBN 80-902-5280-X.

⁶⁵ Srov. BARRET, D. V. *Sekty, kultury, alternativní náboženství*, s. 83.

⁶⁶ Srov. CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Věrní víře: Slovník evangelia*. Salt Lake City: Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů, 2004, s. 70-71. ISBN nevedeno.

⁶⁷ Srov. CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Naše dědictví*. Salt Lake City: Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů, 2002, s. 84-85. ISBN nevedeno.

⁶⁸ Srov. VOJTÍŠEK, Z. *Netradiční náboženství u nás*, s. 42.

⁶⁹ Srov. CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Nauka a smlouvy*, s. oddíl: 45:33

⁷⁰ Srov. CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Věrní víře: Slovník evangelia*, s. 64-65.

3 Církev Adventistů sedmého dne

3.1 Kontext doby

Je třeba si uvědomit, že Církev Adventistů sedmého dne vznikla (dále jen CASD) z adventistického hnutí v době, která je označována termínem „druhé velké náboženské probuzení“. Je potvrzeno první objevení daného hnutí ve venkovských oblastech západní části USA. Na jeho počátku stáli baptističtí a metodističtí kazatelé v 90. letech 18. století.⁷¹ Probuzení bylo následkem situace, která vznikla po vlně válčení, které bylo vyvoláno bojem o nezávislost amerických kolonií (viz výše⁷²).

Tehdejší kazatelé velice kritizovali rutinu náboženského života a klaněli se spíše k myšlence “vnitřní konverze“ (znovuzrození v Kristu). Postupem času tento proud rychle získával na popularitě a ze západní části USA se rozšířil do dalších států (Tennessee, Kentucky, Ohio). „*Jedním z center náboženského probuzení byl rovněž sever a západ státu New York, který byl označován jako Spálená země (= země spálená žářem náboženské horlivosti).*“⁷³

Druhé velké náboženské probuzení mělo na obyvatelstvo USA veliký dopad. Po období zmatku, kdy lidé neustále hledaly svou víru a nemohli ji najít, dochází k oživení na této scéně. Určitým způsobem k tomu přispěl i Thomas Jefferson (pozdější americký prezident), hlavní autor tzv. Virginského prohlášení práv z roku 1776. Díky tomuto prohlášení mohl každý svobodně vyznávat a provozovat jakékoliv náboženské vyznání a každý měl také právo jakékoliv náboženské vyznání odmítnout; tj. nemohl být do něj nucen.⁷⁴ Toto ustanovení se stalo do určité míry populární, a tak bylo pro celé Spojené státy uzákoněno roku 1786.⁷⁵

⁷¹ Srov. VÁCLAVÍK, D. *Proměny americké religiozity*, s. 71.

⁷² Viz. oddíl: *Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů: Kontext doby*.

⁷³ VÁCLAVÍK, D. *Proměny americké religiozity*, s. 71.

⁷⁴ Srov. TINDALL, G. B. *Dějiny států USA*, s. 114-115.

⁷⁵ Srov. KOUKOLÍK, F. *O trojí nesmrtnosti Thomase Jeffersona*. [online]. [cit. 2014-02-27]. Dostupné na WWW: <http://technet.idnes.cz/frantisek-koukolik-o-nesmrtnosti-dby-/veda.aspx?c=A120911_140259_veda_nyv>.

Každému měla být zaručena svobodná volba, jestli bude navštěvovat nebo vůbec jakékoliv náboženství provozovat. Dalším viditelným důsledkem byl značný nárůst náboženských skupin a kongregací, dále došlo k “ústupu“ tradičních náboženských denominací (vlivem odtrhnutí církví od státu), tzv. nové denominace se těšily veliké popularitě (metodisté, baptisté). V neposlední řadě vznikly zcela nová náboženská hnutí (adventisté, mormoni, restoriánské hnutí).⁷⁶ Právě v době, označované jako druhé velké náboženské probuzení vznikla CASD.

3.2 Historie vzniku CASD

CASD vznikla z tzv. adventistického hnutí v první polovině 19. století. Můžeme říci, že za adventistu se do určité míry dá označit ten, kdo věří v brzký příchod spasitele Ježíše Krista. O této myšlence začal mluvit i americký baptistický kazatel William Miller, který předpověděl Kristův příchod dle proroctví z knihy Danielovy a Zjevení. Údajný Kristův příchod měl nastat podle jeho propočtů v roce 1843. Téhož roku ale k ničemu nedošlo, a tak byl Miller nucen své výpočty přepracovat (mezi rokem 1 př. Kr. a 1 po Kr. není žádný rok) a datum nového příchodu stanovil na rok 1844 a to konkrétně na 22. říjen. Miller kolem sebe shromáždil tisíce stoupců i přesto, že se mu první předpověď nepodařila. Věřící začali okamžitě prodávat své majetky, příchod se opět nekonal a tato událost se vepsala do historie jako Veliké zklamání. Adventistické hnutí se následkem druhého nevyplněného příchodu rozdělilo na mnoho církví a skupin.⁷⁷

Ty, kdo vkládali naději v Kristův návrat lze rozdělit do tří skupin podle chápání jeho příchodu. První skupina se soustředila kolem kazatele Joshua V. Himse. Věřila, že Kristus nepřišel. Výpočet byl podle nich mylný, protože se nelze spoléhat na prameny, ze kterých bylo datum příchodu odvozeno. Sám Himes mluvil o tom, že příchod je sice blízko, ale konkrétní datum nelze z ničeho odvodit. Jediné, co mohli lidé dělat, bylo čekání na událost, která se mohla stát kdykoliv.⁷⁸

⁷⁶ Srov. VÁCLAVÍK, D. *Proměny americké religiozity*, s. 72.

⁷⁷ Srov. BARRET, D. V. *Sekty, kulty, alternativní náboženství*, s. 89.

⁷⁸ Srov. KNIGHT, G. R. *Adventismus v proměnách času*. 1. vyd. Praha: Advent-Orion, 2003, s. 27. ISBN 80-717-2553-6.

Druhá skupina chápala události z 22. října tak, že k příchodu Krista skutečně došlo, ale pouze „duchovně“. Nicméně tato skupina propadla brzy fanatismu. Její členové se začali nazývat jako ti, co jsou bez hříchu, někteří z nich dokonce odmítali pracovat s odůvodněním, že slaví pravý biblický sabbat.⁷⁹

Třetí proud tvořili ti, jež tvrdili, že čas příchodu Miller určil správně s tím, že druhý Kristův příchod se na zemi nekonal, ale 22. října se skutečně něco stalo. Kristus měl vstoupit do nebeské svatyně, kde začal oddělovat „ovce od koz“ (zde je nejspíše odkazováno na Bibli Ma 23,31-33).⁸⁰ Poslední skupina vznikla jako poslední, před tím než se zformovala do konečné podoby, musely být vyřešeny dvě zásadní otázky. „1. Co se odehrálo 22. října 1844? 2. Co představovala svatyně, kterou bylo třeba očistit?“⁸¹

Obě otázky se podařilo objasnit metodistickému farmáři Hiramovi Edsonvi z Port Gibsonu ve státě New York. Podle jeho slov se mu během procházky dostalo vidění. Měl vidět jasně otevřená nebesa a Krista vykonávajícího své dílo. Po této vizi začal důkladně spolu s O. R. L. Crosierem a dr. F. B. Hahnou studovat Bibli. Díky studiu se dozvěděli, že svatyně se nenachází na zemi, nýbrž v nebesích. Výsledky jejich „zkoumání“ uveřejnil Enoch Jacobs v časopise *Jitřenka speciál*, který vyšel 7. února 1846. Uveřejněné zkoumání obsahovalo 6. hlavních bodů: „1. Pravá svatyně se nachází v nebesích. 2. Hebrejský systém služby ve svatyni byl názorným představením plánu spasení, prováděným podle svatyně v nebesích. 3. Stejně jako služba pozemských kněží ve svatyni probíhala ve dvou fázích, probíhá ve dvou fázích i Kristova služba v nebeské svatyni. První fáze byla zahájena při Kristově nanebevstoupení v prvním oddělení svatyně, druhá pak začala 22. října 1844, kdy se Kristus přemístil z prvního do druhého oddělení nebeské svatyně. Tím dnem tedy začal antitypický či nebeský Den smíření. 4. Zatímco první fáze Kristovy služby se týkala odpuštění, druhá fáze v sobě zahrnuje vymazání hříchů, očistění svatyně a jednotlivých věřících. 5. Očistění v Da. 8,14 představuje očistění od hříchu, čehož lze docílit krví, nikoli ohněm. 6. Kristus se nevrátí na tuto zem, dokud neukončí svoji službu ve Svatyni svatých.“⁸²

⁷⁹ Srov. KNIGHT, G. R. *Adventismus v proměnách času*, s. 28.

⁸⁰ Srov. BARRET, D. V. *Sekty, kulty, alternativní náboženství*, s. 90.

⁸¹ KNIGHT, G. R. *Adventismus v proměnách času*, s. 28-29.

⁸² Tamtéž, s. 29-30.

Nové chápání toho, co se odehrává při očištění svatyně, hrálo zásadní roli v následujícím formování teologie CASD. Velice důležitou roli na učení CASD měla i „prorokyně“ Elen Whiteová. Sama se po Velikém zklamání vzdala své víry v Kristův příchod. Později, když se údajně modlila, dostalo se jí podle jejích slov proroctví. Elen Whiteová jich měla více, ale pro formování věrouky měli zásadní roli především dvě. První vidění se týkalo 22. října 1844, sama potvrdila, že se toho dne v nebi opravdu něco odehrálo. Potvrdila také to, že Adventisté jsou opravdu tím vyvoleným „prorockým“ lidem a že se při posledním soudu nemusí ničeho bát. Jednotlivci by měli také upřít svůj zrak k Ježíši Kristu, svému Spasiteli.⁸³

Ellen Whiteová přišla také s tím, že Kristův návrat se nekonal z toho důvodu, že křesťané neslaví den odpočinku, který byl stanoven podle starozákonního Desatera na sobotu. Touto myšlenkou se jí podařilo získat další věřící a poskytla jim novou naději spojenou s pozitivním výhledem do budoucnosti. Roku 1859 se tito „sobotní křesťané“ začali scházet na tzv. výročních konferencích a v roce 1860 vznikla CASD. Jako počátek CASD se ale uvádí až rok 1863, kdy vznikl jednotný zastřešující orgán pro různé adventistické skupiny a to Generální konference.⁸⁴

V knize *Sekty kulty, alternativní náboženství* od Davida V. Barreta je uvedeno, že CASD byla založena na třech myšlenkách. S první přišel bezprostředně den po Velikém zklamání metodistický farmář, který byl nadšený do millerovské nauky, Hiram Edson. Tvrdil, že Kristus se v roce 1844 nevrátil zpátky na svět, nýbrž vstoupil do své nebeské svatyně, kde měl údajně oddělit „ovce od koz“ a tímto si měl připravit půdu pro Poslední soud. S druhou myšlenkou přišel v roce 1846 bývalý námořní kapitán, millerovský laik a pozdější Adventista sedmého dne Joseph Bates⁸⁵, který tvrdil, že křesťané musí poslouchat Desatero starozákonních přikázání, a to zahrnuje dodržování sabatu. Třetí myšlenkou měl být dar proroctví pro církve v posledních dnech. Ellen Whiteová pak výše zmíněné myšlenky rozvedla do několika svých knih

⁸³ Srov. KNIGHT, G. R. *Adventismus v proměnách času*, s. 31-32.

⁸⁴ Srov. VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*, s. 93.

Je potřeba dodat, že v prvním vydání výše zmíněné knihy je na stránce 89 jedna tisková chyba v letopočtu, kdy je jako rok počátku setkávání „sobotních křesťanů“ uveden rok 1959. V textu jsem tento rok upravil.

⁸⁵ Srov. KNIGHT, G. R. *Adventismus v proměnách času*, s. 31.

(*Velký spor, Touha věků*). Ve svých spisech se tedy věnuje učení církve, dodržování sabatu a Kristově očistění svatyně. Sama také učila, jak zdravě žít, a sama zavedla řadu dietních předpisů. Její knihy jsou považovány CASD za prorocké a inspirující, nejsou však stavěny na úroveň Bible. V CASD dne působila nejprve jako prorokyně a později, po smrti svého manžela Jamese Whitea (1821-1861), se stala uznávanou vůdkyní hnutí.⁸⁶

„V průběhu let, jak Ellen Gould Harmon-Whiteová stárla, teologie církve poněkud změkla. Církev si- snad poněkud opožděně- uvědomila, že některé z jejích ranějších a extrémnějších spisů jsou citovány proti ní, a tak vydala v roce 1957 dílo o 700 stránkách nazvané *Otázky a odpovědi o učení adventistů sedmého dne*, které objasnilo mnoho sporných problémů.“ CASD v té době narážela velice často na silný odpor ostatní společnosti. Díky tomu, aby neodradila další potenciální zájemce, začala působit v anonymitě a své knihy, časopisy a přednášky prezentovala spíše jako křesťanské, než adventistické. Nicméně tato praxe se později ukázala jako neefektivní (CASD byla označena za podvodníky) a Církev adventistů sedmého dne od ní ustoupila.⁸⁷

3.3 Základní rysy věrouky CASD

CASD se považuje za křesťanskou církev, která byla reformována a je společenstvím křesťanů, kteří přijali celou Bibli (Starý i Nový zákon) a její plné učení za svou víru. Věří ve svatou trojici, tak jak je interpretována v Bibli, spasení považují za dar Boží milosti, které člověk může přijmout pouze svou vírou. V jejich učení, které je podložené Bibli, nalezneme nauku o vzkříšení (věřících i nevěřících), konečný soud i život věčný. Sami také učí, že žijeme v době tzv. přípravy na druhý Kristův příchod. Jakmile se na zem Kristus navrátí, okamžitě přestane existovat zlo i hřích. Určitou odlišností, ve srovnání se Svědky Jehovovými a CJKSPD je chápání soboty CASD jako dne, kdy by měl člověk odpočívat. Adventisté sedmého dne svědí tzv. biblickou sobotu.

⁸⁶ Srov. BARRET, D. V. *Sekty, kultury, alternativní náboženství*, s. 90.

⁸⁷ Srov. Tamtéž, s. 90.

Lidské tělo je v jejich nauce chápáno jako „schránka pro ducha svatého“, proto vynakládají veliké úsilí o udržování dobré tělesné, duševní i duchovní kondice. Jako jeden ze svých hlavních úkolů považují šíření své nauky o vykoupení, které může najít člověk v Kristu, a také se snaží podávat dalším lidem zprávu o brzkém Kristově příchodu.⁸⁸

3.3.1 Základní věroučné výroky CASD

Věřouka CASD se formovala do dnešní podoby už od roku 1848. V rané fázi byla postavena na pěti věroučných bodech, které formovali tehdejší hlavní představitelé CASD na základě rozsáhlého studia Bible.⁸⁹ V současnosti bylo těchto pět věroučných bodů rozšířeno na tzv. 28. věroučných výroků, ve kterých je popsána současná základní věrouka CASD. Nalezneme je v *Církevním řádu Církve Adventistů sedmého dne* na stranách 145-154.⁹⁰

3.3.2 Základní literatura

Bible

Bible (Starý i Nový zákon) je CASD považována za psané slovo Boží. Autoři Bible (ať známí či neznámí) jsou považováni za tzv. svaté Boží lidi, kteří mluvili a psali pod vlivem Ducha svatého. Bůh těmto lidem sdělil vše nezbytné, co je potřeba pro spasení. Bible je dle jejich nauky považována za neomylnou, obsahuje základ učení, je zrcadlem Božích činů v dějinách.⁹¹ Problémem při interpretaci Bible může být skutečnost, že podle nauky CASD svatí Boží lidé dostali od Boha „myšlenkovou“ vizi, kterou poté interpretovali do lidské řeči a písma. Lidské slovo a písmo má nedostatky a díky nim nemůže slovo Boží vyniknout ve své plnosti. Jedinou výjimku v Bibli je *desatero*

⁸⁸ CÍRKEV ADVENTISTŮ SEMMÉHO DNE. *Církevní řád*. 18. vyd. Praha: Církev adventistů sedmého dne, 2010, s. 145-153. ISBN neuvedeno.

⁸⁹ Srov. KNIGHT, G. R. *Adventismus v proměnách času*, s. 38.

⁹⁰ V práci na něj pouze odkazuji a pro náš účel to postačí. *Církevní řád Církve Adventistů sedmého dne* nalezneme také online dostupný na WWW: <<http://www.casd.cz/wp-content/uploads/other/art1611/Cirkevni%20rad%202011.pdf>>.

⁹¹ Srov. CÍRKEV ADVENTISTŮ SEMMÉHO DNE. *Církevní řád*, s. 145-153.

Božích přikázání, které je CASD chápáno jako soubor pravidel sestavený Bohem a nikoliv lidmi.⁹²

Knihy prorokyně Ellen Gould Whiteové

Knihy prorokyně Ellen Gould Whiteové jsou považovány CASD za díla stojící na pravdivých výrociích (zjevení)- „*Spisy této služebnice Páně jsou trvalým a významným ukazatelem k pravdě, jsou církvi pomoci, usměrněním, poučením a napomenutím.*“⁹³ Nicméně její spisy nejsou považovány za neomylné. Všechny výroky musí být vždy ověřeny, zda se nacházejí v Bibli (ať už v přesném nebo podobném znění). Velký důraz na její knihy byl kladen především v minulosti, dnes už tak důležité nejsou a za hlavní pramen učení je považována Bible jako jediná pravá autorita.⁹⁴ Ellen Gould Whiteové se díky jejím knihám podařilo do jisté míry ovlivnit věrouku CASD, především v otázce zdravého životního stylu a vztahu k tělu (např. kniha *Cesta ke zdraví*).⁹⁵

3.3.3 Další důležité rysy nauky CASD

Spása

Podle nauky CASD každý člověk může dosáhnout spásy díky Boží milosti a také skrze víru v Ježíše Krista (tj. pokud přijme víru CASD) a jeho usmiřující smrt. Po smrti člověk neodchází do nebe, ale čeká v „hrobě“ až Kristus přijde a vzkřísí jej k věčnému životu. CASD věří také, že utrpení každého hříšníka nemůže být věčné, tudíž i hříšník může dosáhnout spásy.⁹⁶

Vztah k tělu

CASD je tělo chápáno jako schránka, jež může obývat Ducha svatý. Adventisté kladou veliký důraz na zdravý životní styl, správné oblékání i vhodné trávení volného času. Užívání alkoholu, tabáku a dalších zdraví škodlivých látek je jim přísně zakázáno. Ve všech svých aktivitách se snaží vyhýbat extrémům. Z potravin preferují převážně mléko, ovoce, obiloviny, ořechy a zeleninu, ostatní potraviny konzumují se střídmostí.

⁹² Srov. DAMSTEEGT, P. G. *Adventisté sedmého dne věří*. 1. vyd. Praha: Advent-Orion, 1999, s. 26-27. ISBN 80-7172-102-6.

⁹³ Srov. CÍRKEV ADVENTISTŮ SEDMÉHO DNE. *Církevní řád*, s. 145-153.

⁹⁴ Srov. BARRET, D. V. *Sekty, kulty, alternativní náboženství*, s. 91.

⁹⁵ Srov. KNIGHT, G. R. *Adventismus v proměnách času*, s. 69.

⁹⁶ Srov. BARRET, D. V. *Sekty, kulty, alternativní náboženství*, s. 92.

Oděv člena CASD by měl být střídmy a bez přehnaných ozdob. Tento střídmy oděv má člověku napomoci k odproštění se od „špatného“ působení okolního světa a také k fyzickému i duševnímu zdraví.⁹⁷

Křest

Křest je CASD chápán jako nutný pro vstup do jejich společenství. Při křtu je uzavírán jakýsi „smluvní vztah“ mezi Kristem a tím, kdo křest přijímá. V jeho průběhu se člověk zřiká současného světa, opouští službu satanu a stává se členem královské rodiny nebeského Krále. Křtu předchází důkladná příprava a veřejná zkouška. Zájemci o křest musí být seznámeni s poselstvím Bible, základními věroučnými výroky, zásadami křesťanského života a povinnostmi plynoucími z členství v CASD. V průběhu křtu je člověk, který křest přijímá ponořen do vody, pronese křestní slib a vyznání víry. Z toho všeho logicky vyplývá, že nemůže být křtěno malé dítě, ale pouze člověk, který rozumí všemu, co přijímá, a projde veřejnou zkouškou.⁹⁸

Manželství a rodinný život

Podle nauky CASD je manželský slib celoživotním spojením ženy a muže. Do manželského svazku by měli vstoupit pouze lidé stejného vyznání. Rozvod zde není žádoucí (nicméně není zakázán) a je považován za cizoložství, je ale připuštěna existence problémového svazku. Problémy v manželském životě mohou být překonány pomocí lásky a pomoci od Ducha svatého (tj. člověk by měl ve svazku setrvat, i když není ideální a čekat, až se díky pomoci od Ducha svatého dá vše do pořádku). Na rodinu, její upevňování a soudržnost je v nauce CASD kladen veliký důraz s odkazem na poselství evangelia.⁹⁹

Misijní činnost

Misijní činnost a s ní spojená charitativní činnost patří u CASD k velice důležitým činnostem. Motivujícím prvkem k misijní činnosti a charitativní činnosti je pro členy CASD vidina „blízkého“ konce světa a konečného soudu. Než tento soud nastane, je

⁹⁷ Srov. CÍRKEV ADVENTISTŮ SEDMÉHO DNE. *Církevní řád*, s. 130-131.

⁹⁸ Srov. Tamtéž, s. 37-43.

⁹⁹ Srov. Tamtéž, s. 145-153.

potřeba, aby o něm bylo informováno co nejvíce lidí. Podle nauky mohou být lidé k misijní činnosti povoláni samotným Bohem.¹⁰⁰

Můžeme sice říci, že v prvních letech působení CASD misijní činnost nepatřila k jejich silným stránkám, ale vše se změnilo v roce 1889, kdy CASD započala svou celosvětovou misijní expanzi. V roce 1889 byl založen na zasedání Generální konference Výbor adventistů sedmého dne pro zahraniční misii. Nic tedy nestálo šíření nauky CASD v cestě a její misionáři se po roce 1890 začali přesouvat ze svých domovských misijních center v USA především do Anglie, Evropy, Austrálie a do jižní Afriky.¹⁰¹ K misijní činnosti v současné době přispívá rozsáhlá traktátní a vydavatelská činnost. Za jejich publikační činností dnes stojí vydavatelství *Advent-Orion*, vydávající i takové knihy¹⁰², které dokážou zaujmout i „necírkevní veřejnost“. CASD pořádá také přednášky na témata zdravé výživy, zdraví a výchovy, které ve většině případů vždy vyvrcholí k výzvě ke změně náboženského života. Značnou prestiž CASD na mezinárodním poli vydobyla charitativní mezinárodní organizace ADRA, která působí také v České republice.¹⁰³

Konec světa

*„Adventisté se považují za „církev ostatku“, tedy za malou část lidstva, která unikne soudu přicházejících posledních dnů. Takový církev je od Boha vybavena mimořádnými dary, především prorocí.“*¹⁰⁴ V současné době je Kristus podle nauky CASD v nebeské svatyni. V ní se po svém nanebevstoupení ujal služby „Velekněze“ a měl zde začít pomáhat lidem v jejich prospěch, to byla první fáze jeho působení. Do druhé fáze měl dle nauky přejít v roce 1844, kdy zde započal tzv. vyšetřující soud, který je předobrazem soudu konečného. V této fázi má Kristus čistit svatyni od těch, kdo v něj věří a kdo ne. Na základě tohoto „vyšetřujícího soudu“ bude také určeno to, kdo bude v první fázi tzv. adventu vzkříšen a kdo ne.¹⁰⁵ CASD dnes věří, že Kristus na svět podruhé skutečně přijde a jeho příchod může nastat kdykoliv.¹⁰⁶ Jakmile Kristus přijde,

¹⁰⁰ Srov. CÍRKEV ADVENTISTŮ SEDMÉHO DNE. *Církevní řád*, s. 145-153.

¹⁰¹ Srov. KNIGHT, G. R. *Adventismus v proměnách času*, s. 83-85.

¹⁰² Publikace zabývající se většinou zdravým a výchovou.

¹⁰³ Srov. VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*, s. 95-96.

¹⁰⁴ Tamtéž, s. 93.

¹⁰⁵ Srov. CÍRKEV ADVENTISTŮ SEDMÉHO DNE. *Církevní řád*, s. 145-153.

¹⁰⁶ Srov. SELF, D. *Encyklopedie světových náboženství*, s. 113.

nastolí zde tisíciletou vládu tzv. milénium a ti, kteří budou vybráni, vzkřísí k věčnému životu.¹⁰⁷ V době milénia bude Kristus na zemi soudit bezbožné mrtvé. V této době bude přebývat na zemi pouze Satan a jeho andělé, samotná země bude zpustošená a bez živých lidí. Po uplynutí tisíciletého milénia má proběhnout konečná bitva, ve které nakonec Bůh zemi očistí, zlo spálí a svět i celý vesmír bude zbaven zla a hříšníci přestanou existovat.¹⁰⁸

¹⁰⁷ Srov. BARRET, D. V. *Sekty, kulty, alternativní náboženství*, s. 92.

¹⁰⁸ Srov. CÍRKEV ADVENTISTŮ SEDMÉHO DNE. *Církevní řád*, s. 145-153.

4 Náboženská společnost Svědci Jehovovi

4.1 Kontext doby

CASD a Náboženská společnost Svědci Jehovovi (dále jen NSSJ) vznikly v době tzv. 2. velkého náboženského probuzení. V této době se v oblasti západní části USA pohybuje velké množství baptistických a metodistických kazatelů. Kazatelé kritizovali rutinu náboženského života a přikláněli se spíše k myšlence vnitřní konverze (znovuzrození v Kristu). Tento proud získal na veliké popularitě a rychle se rozšířil.¹⁰⁹

4.2 Historie vzniku NSSJ

NSSJ se začali takto nazývat až roku 1931. Předtím vystupovali pod názvem Biblická a traktátní společnost Strážná věž, která byla založena roku 1880 Charlesem T. Russelem.¹¹⁰ Charles T. Russel se narodil v Pittsburku v Pensylvánii v roce 1852. V roce 1844 se v oblasti západní části USA formovaly skupiny vyznavačů Williama Millera, baptisti hlásající druhý příchod, advent, Ježíše Krista.¹¹¹ Tento druhý příchod se ale nakonec nekonal a adventistické hnutí rozdělilo na mnoho církví a skupin.¹¹²

„Jednou ze skupin, která se uprostřed zklamaného a rozpadlého Millerova adventního hnutí osvědčila životaschopností, byla skupina soustředěná kolem periodika *Půlnoční křik*. Jejich představitel Jonas Wendell stanovil nové datum Ježíšova příchodu na rok 1874. Po uplynutí tohoto data souhlasila značná část příslušníků této skupiny s vysvětlením, že Ježíš skutečně přišel, i když pouze duchovně.“¹¹³

Jeden z vykladačů duchovního příchodu Krista byl i Charles Taze Russel. Sám nebyl ovlivněn jen Jonášem Wendellem, ale ovlivnili ho i Nelson H. Barboura a Johnas

¹⁰⁹ Viz. oddíl: *Církev Adventistů sedmého dne: Kontext doby*.

¹¹⁰ Srov. VÁCLAVÍK, D. *Proměny americké religiozity*, s. 84.

¹¹¹ FERFECKI, S. *Strážná věž: peníze a náboženský podvod: svědectví bývalého Svědka Jehovova*. Praha: Práh, 1997, s. 21. ISBN 80-858-0976-1.

¹¹² Viz. oddíl: *Církev Adventistů Historie vzniku Církve Adventistů sedmého dne*.

¹¹³ Srov. VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*, s. 97.

H. Paton, nakladatelé časopisu *Posel jitra*.¹¹⁴ Sám Russel nějakou dobu s adventistou Nelsonem H. Barbourou spolupracoval a společně v roce 1877 vydaly knihu *Tři světy a sklizeň tohoto světa*. V knize byl prezentován názor, že Kristus se skutečně vrátil v roce 1874, ale tzv. „zlatý věk“ nastane až v roce 1914. V roce 1979 se ale Russel s Barbourou kvůli teologickým neshodám rozešel a začal vydávat vlastní časopis *Siónská strážná věž*.¹¹⁵ Russlovi se také podařilo převzít předplatitele časopisu *Posel jitra*.¹¹⁶

V roce 1884 Russel sloučil své myšlenky s některými Barbourovými naukami a ustavil skupinu Biblická a traktátní společnost Strážná věž. Sám se také jmenoval presidentem této společnosti a během svého celoživotního působení napsal šest svazků ze sedmisvazkového díla *Studie v Písmu*. Enroth Ronald se zaráží nad faktem, že ač bez teologického vzdělání se Russelovo dílo stalo základem rané teologie jeho následovníků.¹¹⁷ „*Jak bylo toto sedmisvazkové dílo pro Russela důležité, víme z jeho prohlášení, že kdyby lidé studovali jen Bibli bez pomoci jeho Studií, .. šli by do temnot.*“¹¹⁸

Sám Russel také hlásal to, že Kristus opravdu v roce 1874 neviditelně přišel na svět a že opravdový konec světa nastane v roce 1914. Tohoto roku nic takového nepřišlo a téměř konec Russlova hnutí způsobila jeho smrt v roce 1916.¹¹⁹

Hnutí by zaniklo, nebýt výborného organizátora Josepha Franklina Rutherforda, jež se dostal do čela tohoto hnutí.¹²⁰ Rutherfordovi se podařilo do značné míry změnit Russlovo učení tím, že ho postupně nahrazoval. Rutherford byl v psaní velice pilný, dařilo se mu vydávat zhruba jednu knihu ročně, za tu dobu, co byl v čele NSSJ se vytisklo více než 300 miliónů výtisků jeho děl. V průběhu jeho vedení začalo hnutí opět

¹¹⁴ Srov. VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*, s. 97.

¹¹⁵ Srov. ENROTH, R. *Průvodce sektami a novými náboženstvími*, s. 89.

¹¹⁶ Srov. VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*, s. 97.

¹¹⁷ Srov. ENROTH, R. *Průvodce sektami a novými náboženstvími*, s. 89.

¹¹⁸ Tamtéž, s. 89.

¹¹⁹ Srov. VOJTÍŠEK, Z. *Netradiční náboženství u nás*, s. 72.

¹²⁰ Srov. VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*, s. 97.

prospívat. Podařilo se mu předpovědět konec světa, který se měl odehrát v roce 1918¹²¹, ten nakonec nepřišel, svou předpověď později upravil na rok 1925. Dále se mu podařilo vybudovat pevnou organizační strukturu, kterou si hnutí zachovalo do současnosti. Ještě za Rutherfordova presidentování byl v roce 1931 přijat nový název pro toto hnutí a to: Svědci Jehovovi.¹²²

Roku 1942 Rutherford zemřel a na jeho místo nastoupil Nathan Homer Knorr. Knorr nebyl sice nikterak charismatický, jako předchozí presidenti, ale z dřívější práce ředitele tiskárny si odnesl skvělou zkušenost v podobě třídění a šíření informací. Sám zavedl šíření evangelia tzv. „od dveří ke dveřím“. Za jeho působení se mu podařilo založit školu pro misionáře a vyšla také kniha *Nový světový překlad Bible*, kterou napsal Frederik Franz, pozdější president Svědků Jehovových.¹²³ Frederik Franz působil do Knorrovi smrti (1977) na postu viceprezidenta a postupně dopracovával teologii Svědků Jehovových do současné podoby.

Franzovi se podařilo provést Svědky Jehovovy nejtěžším obdobím a to, když v roce 1975 nepřišel další konec světa¹²⁴ předpovídaný za Knorrova prezidentování časopisem *Probudte se!* z 8. října roku 1966.¹²⁵ Reakce členů Svědků Jehovových na konec v roce 1975 byla ta, že: „*Někteří členové v plné důvěře v chronologii Společnosti prodali své domy a majetek, aby se mohli naplno věnovat podomní službě. Jejich vnitřní orgán Kingdom Ministry oficiálně hodnotil tento skutek sebevydání jako vynikající způsob, jak strávit několik měsíců zbývajících do konce světa v roce 1975.*“¹²⁶ V roce 1975 ale žádný konec světa opět nepřišel a oficiální vyjádřením k špatné předpovědi byla až omluva v časopise *Strážná věž* z 15. března 1980.¹²⁷

¹²¹ Vzhledem k tomu, že vypukla 1. Světová válka se není čemu divit, že lidé tento datum měli za opravdový konec světa a do určité míry Rutherfordovi věřili i v dalších předpovědích.

¹²² Srov. VOJTÍŠEK, Z. *Netradiční náboženství u nás*, s. 72.

¹²³ Srov. BARRET, D. V. *Sekty, kultury, alternativní náboženství*, s. 111-112.

¹²⁴ Srov. ENROTH, R. *Průvodce sektami a novými náboženstvími*, s. 90.

¹²⁵ Srov. VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie nových náboženství: nová náboženská hnutí, sekty a alternativní spiritualita*, s. 41.

¹²⁶ ENROTH, R. *Průvodce sektami a novými náboženstvími*, s. 90.

¹²⁷ Srov. VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie nových náboženství: nová náboženská hnutí, sekty a alternativní spiritualita*, s. 41.

Svědci Jehovovi velice rychle začali ztrácet svou členskou základnu, a tak musel nově dosazený prezident Franz¹²⁸ začít bojovat o to, aby se hnutí udrželo a nerozpadlo se na několik menších odnoží. Za jeho vedení bylo přijato nové stanovisko, předpovědi Kristova příchodu mohou být do určité míry nepřesné nebo milné. Kristus měl o těchto předpovědích sám varovat. Dále bylo řečeno, že: „*Chybné závěry nebyly plodem zlé vůle nebo nevíry vůči Kristovi, nýbrž horlivé touhy, aby se v příslušné době naplnily Boží sliby.*“¹²⁹ Franz na svém místě setrval až do roku 1992, kdy zemřel, na jeho místo byl jmenován Milton G. Henschel, který vede Svědky Jehovovy dodnes.¹³⁰

4.3 Základní rysy věrouky NSSJ

V nauce NSSJ najdeme velké množství odlišností od hlavní doktríny biblického křesťanství. Je s podivem, že Bible (Starý i Nový) je NSSJ chápána jako kniha, která byla lidem dána od Boha a je to tzv. „skutečné slovo Boží“.¹³¹ „*Svědkové věří v jednoho Boha, jehož nazývají „Jehova“. Odmítají učení o Trojici. Ježíše považují za „mocného, ale nikoliv všemocného, jakým je Jehova“. Ježíš je chápán jako „prvorozený všeho stvoření“ (list Koloským 1,15). Svatý Duch není považován za osobu, ale za „Boží účinnou sílu“, která Božímu lidu umožňuje žít pro Boha. Velká budoucí naděje, k níž se všichni svědkové upínají, se uskuteční pouze po katastrofické bitvě posledního času, která je známa jako „Armagedon“. Na závěr tohoto konfliktu se svědkové budou těšit ze zaslíbeného spasení.*“¹³²

4.3.1 Základní literatura

NSSJ publikuje značné množství tištěných materiálů, které jsou dále využívány k šíření nauky NSSJ, nebo samotnými členy jako prostředek k „aktualizaci“ nauky tj. jak je

¹²⁸ Dosazen byl po Knorově smrti v roce 1977.

¹²⁹ ENROTH, R. *Průvodce sektami a novými náboženstvími*, s. 90.

¹³⁰ Srov. MARTINEK, B. *Náboženská společnost a stát: Historie svědků Jehovových v Československu*. [online]. [cit. 2014-02-18]. Dostupné na WWW: <<http://www.straznavez.cz/Zdomova/NSaStat/NSaStatObecnyvyvoj.htm>>.

¹³¹ Srov. VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*, s. 99.

¹³² Srov. VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie nových náboženství: nová náboženská hnutí, sekty a alternativní spiritualita*, s. 42.

v současné době chápány nauky Bible podle „výzkumu“ Biblické a traktátní společnosti. Díky publikacím je do značné míry usnadněna komunikace mezi centrem NSSJ¹³³ a jednotlivými skupinami.¹³⁴ Většinu jich nalezneme v online podobě na webových stránkách NSSJ.¹³⁵ Knihy a různé publikace jsou pro NSSJ velice důležité a to z toho důvodu, že jsou jedním z jejich hlavních prostředků, kterým se snaží šířit svou nauku.¹³⁶ Jejich nakladatelství se nazývá Biblická a traktátní společnost a sídlí v Pennsylvánii; „... vydává knihy a časopisy v desítkách jazykových mutací; čtrnáctideníky *Strážná věž* a *Probudte se!* mají náklad 23 milionů, resp. Téměř 21 milionů výtisků, celkový počet vydaných knih dosahuje asi 50 milionů ročně. Publikace slouží více než šesti milionům svědků jako studijní i misijní materiál.“¹³⁷

Bible

Bible je chápána NSSJ jako kniha, která lidem byla dána od Boha, je jím inspirována. Texty v ní sepsané, nejsou pouze převyprávěné myšlenky lidí, kteří se o ně podělili, ale jsou „skutečným slovem Božím“. Podle jejich nauky jsou v této knize napsána vysvětlení mnohých věcí, které bychom se nikdy nedozvěděli. Dále je zde nastíněn Boží plán, ve kterém jsou popsány Boží úmysly do budoucna.¹³⁸ Jelikož v různých překladech Bible nenalezneme podporu pro většinu teologických tvrzení NSSJ, proto sama tato společnost vydala v roce 1961 vlastní překlad Bible pod názvem *Svaté písmo Překlad nového světa*.¹³⁹ Sama NSSJ argumentuje, že nový překlad Bible byl nutný z důvodu existence mnoha různých překladů úplně vylučující používání božského jména Jehova. Druhým důvodem byla reakce na moderní jazyk a Bibli do něj přepsat.¹⁴⁰

¹³³ Nachází se v Pennsylvánii.

¹³⁴ Tuto informaci jsem získal díky interview s uživatelem MartaSkovi (členem NSSJ) na internetovém diskusním fóru www.warforum.cz.

¹³⁵ Většinu textů NSSJ nalezneme na jejich webových stránkách. Dostupné na WWW: <http://www.jw.org/cs/publikace/>.

¹³⁶ Srov. ENROTH, R. *Průvodce sektami a novými náboženstvími*, s. 90.

¹³⁷ VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církev, sekty, duchovní společenství*, s. 99.

¹³⁸ WATCH TOWER BIBLE AND TRACT SOCIETY OF PENNSYLVANIA. *Co Bible doopravdy říká?*. Německo: Wachturm Bibel- und Traktat-Gesellschaft der Zeugen Jehovas, 2013, s. 18-20. ISBN neuvedeno.

¹³⁹ Srov. ENROTH, R. *Průvodce sektami a novými náboženstvími*, s. 91.

¹⁴⁰ Srov. ONLINE KNIHOVNA STRÁŽNÉ VĚŽE. Studie o inspirovaných Písmech a jejich pozadí Studie číslo 8 — Výhody „Překladu nového světa“. [online]. [cit. 2014-03-13]. Dostupné na WWW: <http://wol.jw.org/cs/wol/d/r29/lp-b/1101990135?q=P%C5%98EKLAD+NOV%C3%89HO+SV%C4%9ATA&p=par>.

Na tomto překladu Bible postavila NSSJ do značné míry svou věrouku, tak jak ji známe dnes.

Jak studovat Bibli podle NSSJ

NSSJ nedoporučuje tzv. samostudium Bible. S jejím studiem nabízí pomoc, o kterou může požádat téměř každý a to buď jakéhokoliv člena NSSJ, nebo v dnešní době může zájemce požádat i pomoc online prostřednictvím formuláře na webových stránkách NSSJ.¹⁴¹ Pro toho, kdo by přece jenom chtěl Bibli sám studovat, bylo vydáno Biblickou a traktátní společností mnoho příruček, jak k Bibli přistupovat. Nejnovější knihou, která je v současné době k samostudiu Bible doporučována NSSJ¹⁴² je kniha *Co Bible doopravdy říká?*¹⁴³

Pro toho, kdo má zájem Bibli „správně“ (podle nauk NSSJ) pochopit bylo sestaveno Biblickou a traktátní společností pět základních bodů, jak by měl daný člověk při jejím studiu postupovat.

Jak porozumět Bibli podle NSSJ ¹⁴⁴

1. Mějte správný postoj. Berte Bibli jako Boží Slovo. Buďte pokorní, protože Bůh nemá rád pyšné lidi. (1. Tesaloničanům 2:13; Jakub 4:6) Na druhou stranu nebuďte lehkověrní. Bůh si přeje, abyste jeho Slovo zkoumali „se svou silou rozumu“. (Římanům 12:1, 2)

¹⁴¹ O pomoc se studiem Bible, tak jak je chápána NSSJ můžeme požádat na jejich webových stránkách. Dostupné na WWW: < <https://www.jw.org/cs/studium-bible-zdarma/>>.

¹⁴² Tuto informaci jsem získal díky interview s uživatelem MartaSkovi (členem NSSJ) na internetovém diskusním fóru www.warforum.cz.

¹⁴³ Tuto informaci jsem získal díky interview s uživatelem MartaSkovi (členem NSSJ) na internetovém diskusním fóru www.warforum.cz. Knihu nalezneme také v online podobě. Dostupné na WWW:< http://download.jw.org/files/media_books/32/bh_B.pdf>.

¹⁴⁴ SVĚDKOVÉ JEHOVOVI. *Jak porozumět Bibli*. [online]. [cit. 2014-03-13]. Dostupné na WWW: < <http://www.jw.org/cs/co-rika-bible/otazky/jak-porozumet-bibli>>.

2. Modlete se o moudrost. „Neopírej se o své vlastní porozumění,“ říkají Přísloví 3:5. Člověku, který chce porozumět Bibli, naopak Boží Slovo radí, „ať stále prosí Boha“ o moudrost. (Jakub 1:5)
3. Studujte Bibli pravidelně. Když budete Bibli zkoumat pravidelně, budete mít ze studia daleko větší užitek. (Jozue 1:8)
4. Studujte podle námětů. Studium podle námětů, kdy rozebíráte, co Bible říká o nějaké konkrétní oblasti, je účinným způsobem, jak se dozvědět, co Boží Slovo učí. Začněte se „základy Kristova učení“ a pak se snažte „postoupit dále“. (Hebrejcům 6:1, 2, Slovo na cestu) Uvidíte, že je užitečné srovnávat jednotlivé biblické verše, a zjistíte, že různé části Bible — dokonce i ty „těžko srozumitelné“ — se navzájem vysvětlují. (2. Petra 3:16)
5. Nechte si pomoci. Bible nás vybízí, abychom přijali pomoc těch, kdo Božímu Slovu rozumí. (Skutky 8:30, 31) Svědkové Jehovovi nabízejí bezplatné studium Bible. Podobně jako první křesťané se při něm odkazují na biblické verše a tak druhým pomáhají zjistit, co Bible doopravdy učí. (Skutky 17:2, 3)

Časopisy Strážná věž a Probud'te se!

Jak již bylo zmíněno, čtrnáctideník Strážná věž je vydáván Biblickou a traktátní společností se sídlem v Pensylvánii ve 150 jazycích. Tento časopis a texty v něm obsažené jsou údajně psány na základě studia Bible, vykládají její prorockví a podávají zprávu o světových událostech v jejím světle.¹⁴⁵ Podle slov člena NSSJ, jsou vyjádření v tomto časopise publikovaná pokládána za velice důležitá a dokonce patří na druhé místo po textech v Bibli¹⁴⁶ tj. v *Svatém písmu Překlada nového světa*. Důležitost tohoto časopisu zmiňuje i Zdeněk Vojtíšek ve své knize *Netradiční náboženství u nás*. Zmiňuje, že: „... publikace (především čtrnáctideník Strážná věž), ... mají pro svědky platnost Božích příkazů.“¹⁴⁷ Časopis Strážná věž vychází dvakrát do měsíce, vždy k 1. a 15 dni v měsíci. Tento časopis byl určen až do roku 2008 pouze členům NSSJ, ale

¹⁴⁵ Srov. SVĚDKOVÉ JEHOVOVI. *Časopisy Strážná věž a Probud'te se!*. [online]. [cit. 2014-03-13]. Dostupné na WWW: < <http://www.jw.org/cs/publikace/casopisy/>>.

¹⁴⁶ Tuto informaci jsem získal díky interview s uživatelem MartaSkovi (členem NSSJ) na internetovém diskusním fóru www.warforum.cz.

¹⁴⁷ Srov. VOJTÍŠEK, Z. *Netradiční náboženství u nás*, s. 72.

vše se změnilo na základě usnesení Vedoucího výboru svědků Jehovových. Od ledna roku 2008 je vždy vydání, které vychází k 1. dni v měsíci určeno pro veřejnost a vydání k 15. dni v měsíci je tzv. studijní a je určeno pouze pro členy NSSJ.¹⁴⁸

Druhým časopisem, který vydává Biblická a traktátní společnost ve 150 jazycích především pro veřejnost, je časopis *Probud'te se!* Podle NSSJ má lidem pomoci s řešením každodenních problémů, povzbudit důvěru v Boha a říci jim o pokojném a bezpečném novém světě, který brzy nastane.¹⁴⁹ Tento časopis vycházel dvakrát měsíčně, ale od roku 2006 začal vycházet jen jednou měsíčně.¹⁵⁰

4.3.2 Další důležité rysy nauky NSSJ

Spása

Proto, aby byl člověk spasen, musí být členem NSSJ a strávit určitý počet hodin týdně polní službou. Tato polní služba vyžaduje, aby daný člověk šířil nauku NSSJ, navštěvoval lidi a snažil se „rozdat“ co nejvíce materiálů publikovaných právě NSSJ.¹⁵¹ Spasení proběhne po tzv. Armagedonu, který může přijít kdykoliv. Spasení budou rozděleni na dvě kategorie. Prvním bude tzv. malé stádo, které bude tvořeno 144 tisíci lidmi¹⁵², druhou kategorií bude tzv. velký zástup, který bude tvořen ostatními, co budou spaseni.¹⁵³

Vztah k tělu

Svědkové Jehovovi kladou velice přísný důraz na své tělo. Podle nauky NSSJ bylo tělo dáno lidem od Boha jako dar, a tak bychom se k němu měli chovat tj. úmyslně nedělat věci, které tělu škodí.¹⁵⁴ Podle doporučení, které nalezneme v Bibli, bychom se

¹⁴⁸ Srov. STRÁŽNÁ VĚŽ. *Dva typy vydání časopisu Strážná věž*. [online]. [cit. 2014-13-03]. Dostupné na WWW: < <http://www.straznavez.cz/Aktuality/dvatypySV.htm>>.

¹⁴⁹ Srov. SVĚDKOVÉ JEHOVOVI. *Časopisy Strážná věž a Probud'te se!*. [online]. [cit. 2014-03-13]. Dostupné na WWW: < <http://www.jw.org/cs/publikace/casopisy/>>.

¹⁵⁰ Srov. STRÁŽNÁ VĚŽ. *Dva typy vydání časopisu Strážná věž*. [online]. [cit. 2014-13-03]. Dostupné na WWW: < <http://www.straznavez.cz/Aktuality/dvatypySV.htm>>.

¹⁵¹ Srov. NOVOTNÝ, Tomáš; VOJTÍŠEK, Z. *Základní orientace v nových náboženských směrech*. Praha: Oliva, 1995, s. 5. ISBN 80-85942-00-3.

¹⁵² K této informaci došla NSSJ na základě biblických veršů, které nalezneme v Apokalypse- Zj 14, 1-5.

¹⁵³ Srov. VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie nových náboženství: nová náboženská hnutí, sekty a alternativní spiritualita*, s. 42.

¹⁵⁴ Tuto informaci jsem získal díky interview s uživatelem MartaSkovi (členem NSSJ) na internetovém diskusním fóru www.warforum.cz.

měli v jídle a pití ovládat, což znamená jíst a pít umírněně. Tělo bychom měli též podle nauky NSSJ procvičovat a dbát o kvalitní spánek - když jsme unavení, měli bychom se vyspat.¹⁵⁵ Dále by neměl člověk například kouřit- „*Ti, kdo se Bohu chtějí líbit, se musí očistit od "každé poskvrny těla". (2. Korintánům 7:1) Není pochyb o tom, že kouření tvoje tělo poskvrňuje. Pokud budeš svoje tělo znečišťovat a ubližovat tak sobě i druhým, nemůžeš být Božím přítelem. (Matouš 22:39; Galatánům 5:19-21).*“, brát drogy, a alkohol užívat do té míry, než začne být tělu škodlivý.¹⁵⁶

Přísný důraz kladený na tělo (neškodit mu) může mít v důsledku nauky NSSJ v našich očích negativní dopad na jedince. Svědci Jehovovi se proslavili svým přísným odmítáním krevní transfuze.¹⁵⁷ „*Svědkové Jehovovi odmítají transfuze z biblických důvodů.*“¹⁵⁸

Křest

Proto, aby se někdo mohl stát „plnohodnotným“ svědkem Jehovovým je potřeba, aby přijal jejich nauku, vykonával polní službu¹⁵⁹, přijal křest, o kterém rozhoduje a většinou i uděluje tzv. starší člen NSSJ. Aby mohl být člověk připuštěn ke křtu, měl by splnit 6 podmínek.¹⁶⁰

1. Měl by se scházet se Svědky Jehovovými na sborovém shromáždění, zajímat o jejich nauku. Nejdůležitější v této fázi ale je, aby si daný člověk vybudovat určitý „zájem“ či osobní vztah k Jehovovi tj. Bohu.
2. Tento krok je spíše mezikrok a zahrnuje přijímání adeptem učení o Jehovovi a Ježíši Kristu, tak jak jej interpretuje NSSJ.- Toto učení má zájemce o křest

¹⁵⁵ Srov. WATCH TOWER BIBLE AND TRACT SOCIETY OF PENNSYLVANIA. *Otázky mladých lidí praktické odpovědi 1. díl.* Německo: Wachturm Bibel- und Traktat-Gesellschaft der Zeugen Jehovas, 2012, s. 71-76. ISBN neuvedeno.

¹⁵⁶ Srov. Tamtéž, s. 239-257.

¹⁵⁷ Srov. VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie nových náboženství: nová náboženská hnutí, sekty a alternativní spiritualita*, s. 42-43.

¹⁵⁸ WATCH TOWER BIBLE AND TRACT SOCIETY OF PENNSYLVANIA. Krev a svědkové Jehovovi. *Probud'te se!*, 2000, roč. 81, č. 1/8.

¹⁵⁹ Viz. níže misijní činnost.

¹⁶⁰ Srov. WATCH TOWER BIBLE AND TRACT SOCIETY OF PENNSYLVANIA. *Co Bible doopravdy říká?*, s. 174-183.

získat na základě tzv. systematického studia Bible pod vedením přiděleného učitele.

3. Po získání určitého obrazu o nauce NSSJ¹⁶¹ a víře v něj by se měl začít zájemce o křest s polní službou; měl by se začít o nauku dělit s ostatními lidmi (Především s příbuznými, přáteli, sousedy a spolupracovníky).
4. V této fázi, pokud si je člověk jistý, že může přistoupit ke křtu, požádá svého učitele, aby kontaktoval starší členy NSSJ. Na základě rozhovoru s učitelem starší členi rozhodnou, jestli bude zájemce o křest k němu připuštěn.
5. Pokud je rozhodnuto o připuštění ke křtu, musí před křtem splnit další podmínky.
 - a. Musí se vzdát současného života a musí být pevně přesvědčen, že bude jednat pouze v souladu s tím, co je správné tj. podle učení NSSJ.
 - b. Musí provést tzv. zasvěčující modlitbu, kterou směřuje pouze k Bohu a slibuje mu službu a uctívání bez jakýchkoliv výhrad.¹⁶²
6. V této fázi se může zájemce o křest rozhodnout, jestli ho podstoupí, či ne. Pokud se pro něj rozhodne, musí o tom informovat koordinátora rady starších daného sboru. On s ním následně probere základní nauky Bible a na základě jeho úsudku může zájemce křest podstoupit.

Manželství a rodinný život

Méně známý, i když důležitý rys nauky NSSJ, je důraz na rodinný život.¹⁶³ Podle nauky NSSJ vzniká uzavřením manželství mezi mužem a ženou jednotné pouto nebo také tzv. rodinná jednotka. Za základní účel manželství je podle jejich nauky považováno rozšíření lidského rodu. Manželé by se měli být za každých okolností nápomocni, mají si důvěřovat a žít v lásce.¹⁶⁴ Manželství by mělo být trvalým svazkem mezi mužem

¹⁶¹ Daný zájemce o křest nemusí znát vše, co je psáno v Bibli, ale měl by se o to, co je v ní napsáno sám zajímat.

¹⁶² Toto zasvěčení Bohu stvrzuje daný zájemce křtem.

¹⁶³ Srov. VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie nových náboženství: nová náboženská hnutí, sekty a alternativní spiritualita*, s. 43.

¹⁶⁴ Srov. ONLINE KNIHOVNA STRÁŽNÉ VĚŽE. *Manželství*. [online]. [cit. 2014-14-03]. Dostupné na WWW: < <http://wol.jw.org/cs/wol/d/r29/lp-b/1200002912?q=man%C5%BEelstv%C3%AD&p=par>>.

a ženou. Rozvod je připuštěn pouze v tom případě, dopustí-li se jeden z partnerů cizoložství. Pokud budou mít spolu manželé děti, tak by je měli vychovávat ve své víře, zajišťovat jim jídlo, bydlení, oblečení a především by jim rodiče měli jít příkladem.¹⁶⁵

Misijní činnost

Každý člen NSSJ by měl strávit určitý počet hodin měsíčně šířením své nauky. Pro samotné Svědky Jehovovi je misijní činnost velice důležitá a je spojená se samotnou spásou (viz výše).¹⁶⁶ Celý systém šíření věrouky je velice propracovaný a efektivní; „*Cílem svědků Jehovových je strávit co nejvíce času v misií dům od domu, při níž se pokoušejí sdílet svou víru a distribuovat Strážnou věž. Mnozí z nich takto tráví deset hodin měsíčně. Jsou nazýváni „zvěstovatelé“. Roku 2000 jich bylo na světě 6 350 564. Kromě nich organizaci tvoří „průkopníci“, kteří jsou schopni většího nasazení a mohou strávit celých 50 hodin měsíčně sdílením své víry.*“¹⁶⁷

Konec světa

Dle nauky NSSJ nastane na zemi konec známého světa tzv. Armagedon, který může přijít kdykoliv. V jeho průběhu všichni, až na Svědky Jehovovy zemřou.¹⁶⁸ Svědci Jehovovi budou poté rozděleni na dvě kategorie. První bude malé stádo čítající 144 000¹⁶⁹ Svědků Jehovových. Druhá skupina budou ti ostatní tzv. velký zástup.¹⁷⁰ V této době na zem přijde i Kristus a ustaví Boží království. Tomuto Božímu království bude vládnost společně s první skupinou tzv. malým stádem.¹⁷¹ V této době bude na zemi život pokračovat, stejně jako doposud, s tím rozdílem, že přeživší zůstanou stále zdraví, mladí a spokojení.¹⁷²

¹⁶⁵ Srov. WATCH TOWER BIBLE AND TRACT SOCIETY OF PENNSYLVANIA. *Dobrá zpráva od Boha*. New York: Watch Tower Bible and Tract Society of New York, 2013, s. 18-19. ISBN neuvedeno.

¹⁶⁶ Viz. oddíl: *Náboženská společnost Svědci Jehovovi: Základní rysy věrouky NSSJ: Spása*.

¹⁶⁷ Srov. VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie nových náboženství: nová náboženská hnutí, sekty a alternativní spiritualita*, s. 42.

¹⁶⁸ Být pouze Svědkem Jehovovým nestačí, člověk by měl ještě strávit určitý počet hodin týdně tzv. polní službou- šířením věrouky viz. NSSJ: *Základní rysy věrouky: Misijní činnost*.

¹⁶⁹ K této informaci došla NSSJ na základě biblických veršů, které nalezneme v Apokalypse- Zj 14, 1-5.

¹⁷⁰ Srov. VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie nových náboženství: nová náboženská hnutí, sekty a alternativní spiritualita*, s. 42.

¹⁷¹ Srov. BARRET, D. V. *Sekty, kulty, alternativní náboženství*, s. 106-107.

¹⁷² Srov. NOVOTNÝ, T.; VOJTÍŠEK, Z. *Základní orientace v nových náboženských směrech*, s. 4-5.

5 Společné rysy nauky CJKSPD, CASD a NSSJ

V předchozích kapitolách jsem popsal základní rysy věrouky tří NNH (CJKSPD, CASD a NSSJ). V této kapitole popisují ty rysy nauky, které se dají označit jako společné těmto třem NNH. Lze připustit, že ve společných rysech nalezneme „malé odlišnosti“, ale jejich základ, na kterém stojí, je vždy společný.

Literatura

V této oblasti lze říci, že ve všech třech porovnávaných NNH nalezneme publikace, ze kterých čerpají podporu pro svou nauku. U těchto publikací ve většině případů nalezneme jeden společný rys – opírají se o učení nalézající se v Bibli tj. příkazy nebo doporučení, které daný člen NNH dostává prostřednictvím publikací daného NNH jsou vždy podpořeny odkazem na určitý verš v Bibli.

Lze tedy říci, že tři výše zmíněná NNH staví svou nauku na Bibli jako takovou. Určitým problémem zde může být skutečnost, že i když všechna tři NNH považují Bibli za slovo Boží, tak v každém z nich může být každý překlad Bible označen za špatný. NSSJ například tvrdí, že současný překlad Bible je nemoderní, a tak si vytvořila svůj překlad *Svaté písmo Překlad nového světa*. CJKSPD zase věří, že některé pasáže mohli být přeloženy špatně a i když budou přeloženy nově, tak tyto pasáže mohou být označeny opět za špatné. U CASD nalezneme myšlenku, že lidská řeč a písmo nebylo v době sepsání Bible na takové úrovni, aby mohlo v plnosti obsáhnout slovo Boží, a tak zde mohly být zamlčeny některé důležité pasáže.¹⁷³

Spása

U všech tří výše zmíněných NNH lze najít v tomto bodě dva společné rysy. Prvním rysem je víra, že člověk se blíže přiblíží spáse, pokud bude členem jednoho z daných NNH tj. přijme jejich věrouku a bude se podle ní chovat. Další důležité body, které musí člověk splnit se v daných NNH liší. U CASD může být spasen každý díky Boží milosti. U CJKSP je potřeba určitého dobrého chování podle Božích přikázání, křtu, vytrvání do konce, litovat svých hříchů a přijetí Ducha svatého. V nauce NSSJ je potřeba ke spáse splnit polní službu. Druhá, logicky z toho vyplývající podmínka spásy,

¹⁷³ Výjimkou je podle CASD *desatero Božích přikázání*, které sestavil Bůh a dal jej přímo lidem.

je u všech třech zmíněných NNH křest.¹⁷⁴ Pokud je člověk pokřtěn, stává se vždy členem daného NNH.

Vztah k tělu

V této oblasti lze říci, že ve všech třech výše zmíněných NNH najdeme přísný důraz na zdravý životní styl a péči o své tělo. Členům CJKSPD a CASD je zakázáno užívat alkohol, tabák a jiné tělu škodlivé a návykové látky. U NSSJ se jedná o doporučení, člověk by neměl kouřit, užívat drogy a alkohol by měl užívat jen do té míry, než začne tělu škodit. I když se jedná o doporučení, tak způsob chování se k tělu člena NSSJ má vliv na to, jak ho bude mít Jehova (Bůh) rád, tj. člověku je prospěšné, když nebude tělu škodit.

Tělo je v nauce NSSJ a CASD chápáno jako dar od Boha (v případě NSSJ Jehovy) a podle toho by s ním člověk měl zacházet tj. neměl by mu úmyslně škodit. V nauce CJKSPD vztah k tělu ovlivňuje stav duchovní tedy zdravé tělo, zdravý duch. Dalším společným rysem třech výše zmíněných NNH je doporučení týkající zdravého životního stylu, a to konzumace jídla a pití. Člověk by měl jíst a pít umírněně tj. neměl by se přejídat a pít více než je potřeba.

Křest

Dalším ze společných rysů třech výše zmíněných NNH je nutností křest v každém z nich jako podmínka, aby se člověk stal jejich plnohodnotným členem. Křest je v jejich naukách jednou z podmínek, díky které může být člověk spasen tj. aby mohl být člověk spasen, musí být členem daného NNH.

Manželství a rodinný život.

V oblasti manželství a rodinného života lze u námi porovnávaných NNH najít pouze jeden společný rys nauky. Tímto rysem je důraz na manželskou věrnost, rodinný život a jeho upevňování. V otázce rozvodu zde panují určité rozpory. U NSSJ a CADS rozvod není žádoucí, ale je povolen za předpokladu, že se jeden z partnerů dopustí cizoložství. Naopak u CJKSPD je manželství považováno za věčný svazek dvou lidí, který nelze nijak zrušit.

¹⁷⁴ Viz. *Společné rysy nauky CJKSPD, CASD a NSSJ: Křest.*

Misijní činnost

Misijní činnost je pro každé z porovnávaných NNH velice důležitá. Za společný prvek se dá tedy označit. V této oblasti lze najít i další prvek, tímto společným prvkem je snaha každého člena informovat ostatní o tom, co má v brzkých dnech na zemi nastat. Tím, co má nastat, je podle nauky všech porovnávaných NNH tzv. milénium, armagedon, nebo konec současného světa.

Konec světa

Tuto oblast lze označit jako společnou u všech tří porovnávaných NNH. S určitými odlišnostmi v detailech, co se stane před koncem současného lidem známého světa se NNH shodují - konec světa nastane a může nastat prakticky kdykoliv. V jejich nauce nalezneme také jednotnou myšlenku, že po tomto konci světa bude na zemi vybudováno Boží království. V jednotlivých naukách daných NNH najdeme určité odlišnosti v tom, kdo bude v Božím království žít, jeden společný rys zde ovšem existuje. Tímto rysem je, že v tomto království určitě budou žít vždy členi daného NNH.

Závěr

Není pochyb o tom, že vylíčit ze všech úhlů pohledu věrouku některého z nových náboženských hnutí není jednoduché. Já jsem si pro popis vybral rovnou tři nová náboženská hnutí - Církev Ježíše Krista svatých posledních dnů, Církev Adventistů sedmého dne, Náboženskou společnost Svědky Jehovovy.

V bakalářské práci jsem sepsal za použití odborné literatury, publikací daných nových náboženských hnutí a informací od samotných členů základní rysy věrouky daného NNH a ty jsem následně porovnal, zdali jsou společné pro porovnávané NNH. Kromě tištěných publikací jsem využil i materiály dostupné na stránkách daného nového náboženského hnutí. Téma jsem se snažil zpracovat přehledně, obsáhle a hlavně tak, aby bylo hned jasné, o co se jedná. Díky práci jsem získal velké množství pro mě nových informací, které dále využiji pro lepší orientaci v nových náboženských hnutích a především k jejich nezaujatému hodnocení.

Společné rysy nauky tří porovnávaných nových náboženských hnutí se podařilo najít v oblasti literatury- chápání Bible jako slova Božího s tím, že každé hnutí může překlad Bible označit za špatný; dále v oblasti spásy- jednou z podmínek pro spásu je vždy ta, že člověk musí být jejich členem, automaticky to navazuje na druhý společný rys, že pro plnohodnotné členství v daném novém náboženském hnutí je potřeba, aby byl člověk jeho plnohodnotným členem, musí být pokřtěn; v oblasti vztah k tělu- všechna porovnávaná NNH kladou silný důraz na zdravý životní styl a péči o své tělo; v oblasti křtu- již bylo zmíněno společně se spásou, křest je vždy podmínkou plnohodnotného členství v daném novém náboženském hnutí; v oblasti manželství a rodinného života- každé ze tří porovnávaných nových náboženských hnutí klade veliký důraz na rodinný život a manželskou věrnost; v oblasti misijní činnosti- je tímto společným rysem ona potřeba informovat ostatní o tom, co se stane (konec současného světa, armagedon, milénium); a v neposlední řadě zde máme oblast konce světa- zde je společným rysem skutečnost, že konec současného světa je jistý s tím, že může přijít kdykoliv.

Stanovené cíle práce jsem splnil a objevil jsem i mnoho rysů nauky u daného nového náboženského hnutí, které nalezneme pouze v jeho nauce, a která by si zasloužila své vlastní samostatné zpracování. Mohlo by se jednat například o knihy prorokyně Ellen Gould Whiteové, *Knihu Mormon*, změny věrouky NSSJ podle časopisu *Strážná věž!*.

Seznam použitých zdrojů- literatura

BARRET, D. V. *Sekty, kulty, alternativní náboženství*. 1. vyd. Praha: Ivo Železný, 1998. ISBN 80-240-0066-0.

CÍRKEV ADVENTISTŮ SEDMÉHO DNE. *Církevní řád*. 18. vyd. Praha: Církev adventistů sedmého dne, 2010. ISBN neuvedeno.

CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Kniha Mormonova: Další svědectví o Ježíši Kristu*. Salt Lake City: Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů, 2013. ISBN 978-1-59297-559-4.

CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Věrní víře: Slovník evangelia*. Salt Lake City: Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů, 2004. ISBN neuvedeno.

CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Naše dědictví*. Salt Lake City: Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů, 2002. ISBN neuvedeno.

DAMSTEEGT, P. G. *Adventisté sedmého dne věří*. 1. vyd. Praha: Advent-Orion, 1999. ISBN 80-7172-102-6.

ENROTH, R. *Průvodce sektami a novými náboženstvími*. 1. vyd. Praha: Návrat domů, 1994. ISBN 80-854-9529-5.

FERFECKI, S. *Strážná věž: peníze a náboženský podvod: svědectví bývalého Svědka Jehovova*. Praha: Práh, 1997. ISBN 80-858-0976-1.

Jeruzalémská Bible: Písmo svaté vydané Jeruzalémskou biblickou školou. 1. české vyd. Praha: Krystal OP, 2009. ISBN 978-808-7183-113.

KOLEKTIV AUTORŮ. *Malý slovník sekt: sekty a nová náboženská hnutí v kontextu tradičních církví*. Kostelní Vydří: Karmelitánské vydavatelství, 1998. ISBN 80-7192-246-3.

KNIGHT, G. R. *Adventismus v proměnách času*. 1. vyd. Praha: Advent-Orion, 2003. ISBN 80-717-2553-6.

LUŽNÝ, D. *Nová náboženská hnutí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 1997. ISBN 80-210-1645-0.

NOVOTNÝ, T.; VOJTÍŠEK, Z. *Základní orientace v nových náboženských směrech*. Praha: Oliva, 1995. ISBN 80-85942-00-3.

NOVOTNÝ, T. *Přicházejí*. 3. vyd. Praha: Oliva, 1994. ISBN 80-901-6340-8.

NOVOTNÝ, T. *Mormoni a Děti Boží*. Praha: Votobia, 1998. ISBN 80-722-0039-9.

PARTRIDGE, Ch. *Encyklopedie nových náboženství: nová náboženská hnutí, sekty a alternativní spiritualita*. 1. Vyd. Překlad Zdeněk Vojtíšek. Praha: Euromedia Group - Knižní klub, 2006. ISBN 80-242-1605-1.

PUTNA, M. *Obrazy z kulturních dějin americké religiozity*. 1. vyd. Praha: Vyšehrad, 2010. ISBN 978-80-7429-007-7.

TINDALL, G. B. *Dějiny států USA*. Praha: Nakladatelství Lidové noviny, 1994. ISBN 80-710-6088-7.

TYCHO, A. *Tak mnoho cest: příručka o náboženství, sektách, New Age a nových duchovních směrech*. 1. vyd. Olomouc: Spolek moravských nakladatelů, 2001. ISBN 80-238-7253-2.

SELF, D. *Encyklopedie světových náboženství*. Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství, 2009. ISBN 978-807-1952-824.

ŠTAMPACH, O. I. *Sekty a nová náboženská hnutí: naděje a rizika*. Praha: Oliva, 1994. ISBN 80-901634-6-7.

VÁCLAVÍK, D. *Proměny americké religiozity*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. ISBN 978-80-210-6596-3.

VOJTÍŠEK, Z. *Encyklopedie náboženských směrů a hnutí v České republice: náboženství, církve, sekty, duchovní společenství*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004. ISBN 80-717-8798-1.

VOJTÍŠEK, Z. *Netradiční náboženství u nás*. 1. vyd. Praha: Dingir, 1998. ISBN 80-902-5280-X.

WATCH TOWER BIBLE AND TRACT SOCIETY OF PENNSYLVANIA. *Co Bible doopravdy říká?*. Německo: Wachturm Bibel- und Traktat-Gesellschaft der Zeugen Jehovas, 2013. ISBN neuvedeno.

WATCH TOWER BIBLE AND TRACT SOCIETY OF PENNSYLVANIA. *Dobrá zpráva od Boha*. New York: Watch Tower Bible and Tract Society of New York, 2013. ISBN neuvedeno.

WATCH TOWER BIBLE AND TRACT SOCIETY OF PENNSYLVANIA. *Otázky mladých lidí praktické odpovědi 1. díl*. Německo: Wachturm Bibel- und Traktat-Gesellschaft der Zeugen Jehovas, 2012. ISBN neuvedeno.

Seznam použitých zdrojů- časopisy

LUŽNÝ, D. Náboženská situace v České republice po roce 1989. *Religio*, 1998, roč. 5, č. 2.

NOVOTNÝ, T. Proč právě mormoni. *Dingr*, 2001, roč. 4, č. 3.

REMEŠ, P. Mentální programování jako průvodní jev nového sektářství. *Religio: Revue pro religionistiku*, 1994, roč. 2, č. 1.

ŠTAMPACH, O. I. Na začátku je třeba vyjasnit: Co je co. *Dingr*, 1998, roč. 1, č. 1.

WATCH TOWER BIBLE AND TRACT SOCIETY OF PENNSYLVANIA. Krev a svědkové Jehovovi. *Probud'te se!*, 2000, roč. 81, č. 1/8.

Seznam použitých zdrojů- internetové zdroje

CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Desátek- finance*. [online]. [cit. 2014-04-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.cirkev-jezise-krista.cz/informace-o-cirkvi/vira-a-nauka/desatek-finance.html>>.

CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Drahocenná perla*. [online]. [cit. 06-02-2014]. Dostupné na WWW: <https://www.lds.org/bc/content/shared/content/czech/pdf/language-materials/34404_ces.pdf?lang=eng&clang=ces>.

CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Ježíš Kristus*. [online]. [cit. 2014-04-03]. Dostupné na WWW: <<http://www.cirkev-jezise-krista.cz/informace-o-cirkvi/vira-a-nauka/jezis-kristus.html>>.

CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Písma- trojkombinace*. [online]. [cit. 2014-04-03]. Dostupné na WWW: <https://www.lds.org/bc/content/shared/content/czech/pdf/language-materials/34404_ces.pdf?lang=eng&clang=ces>.

CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Svědectví proroka Josepha Smitha*. [online]. [cit. 06-02-2014]. Dostupné na WWW: <http://www.lds.org/bc/content/shared/content/czech/pdf/language-materials/32667_ces.pdf?lang=eng&clang=ces>

CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Nauka a smlouvy*. [online]. [cit. 06-02-2014]. Dostupné na WWW: <https://www.lds.org/bc/content/shared/content/czech/pdf/language-materials/34404_ces.pdf?lang=eng&clang=ces>.

CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Slovo moudrosti*. [online]. [cit. 2014-04-03]. Dostupné na WWW: <https://www.lds.org/bc/content/shared/content/czech/pdf/language-materials/36953_ces.pdf?lang=eng&clang=ces>.

CÍRKEV JEŽÍŠE KRISTA SVATÝCH POSLEDNÍCH DNŮ. *Křest*. [online]. [cit. 2014-11-03]. Dostupné na WWW: <<http://mormon.org/mormonorg/ces/z%C3%A1kladn%C3%AD-nauky/je-%C3%AD-kristus-n%C3%A1-spasitel/k-est.html>>.

ČESKÝ STATISTICKÝ ÚŘAD. *Obyvatelstvo podle věku, náboženské víry a pohlaví k 26. 3. 2011 ze Sčítání lidu, domu a bytů 2011*. [online]. [cit. 20-1-2014].

Dostupné na WWW:

<<http://vdb.czso.cz/sldbvo/#!stranka=podletematu&tu=30719&th=&v=&vo=null&vseu=zemi=null&void=>>>.

KOUKOLÍK, F. *O trojí nesmrtelnosti Thomase Jeffersona*. [online]. [cit. 2014-02-27].

Dostupné na WWW: <http://technet.idnes.cz/frantisek-koukolik-o-nesmrtelnosti-dby-/veda.aspx?c=A120911_140259_veda_nyv>>.

MARTASKOVI. Re: *Informace o Náboženské společnosti Svědci Jehovovi* [internetové fórum: www.warforum.cz] Message to: Pavel Šramhauser 11 a 12. března [cit. 14-3-2014].

MINISTERSTVO KULTURY ČESKÉ REPUBLIKY. *Rejstřík církví a náboženských společností*. [online]. [cit. 02-02-2014]. Dostupné na WWW:

<http://www3.mkcr.cz/cns_internet/>>.

MARTINEK, B. *NÁBOŽENSKÁ SPOLEČNOST A STÁT: Historie svědků Jehovových v Československu*. [online]. [cit. 2014-02-18]. Dostupné na WWW:

<<http://www.straznavez.cz/Zdomova/NSaStat/NSaStatObecnyvyvoj.htm>>.

ONLINE KNIHOVNA STRÁŽNÉ VĚŽE. *Manželství*. [online]. [cit. 2014-14-03].

Dostupné na WWW: <<http://wol.jw.org/cs/wol/d/r29/lp-b/1200002912?q=man%C5%BEelstv%C3%AD&p=par>>.

ONLINE KNIHOVNA STRÁŽNÉ VĚŽE. *Studie o inspirovaných Písmech a jejich pozadí Studie číslo 8 — Výhody „Překlada nového světa“*. [online]. [cit. 2014-03-13].

Dostupné na WWW: <<http://wol.jw.org/cs/wol/d/r29/lp-b/1101990135?q=P%C5%98EKLAD+NOV%C3%89HO+SV%C4%9ATA&p=par>>.

SVĚDKOVÉ JEHOVOVI. *Studium Bible zdarma*. [online]. [cit. 2014-03-13]. Dostupné na WWW: <<https://www.jw.org/cs/studium-bible-zdarma>>.

SVĚDKOVÉ JEHOVOVI. *Jak porozumět Bibli*. [online]. [cit. 2014-03-13]. Dostupné na WWW: <<http://www.jw.org/cs/co-rika-bible/otazky/jak-porozumet-bibli>>.

SVĚDKOVÉ JEHOVOVI. *Časopisy Strážná věž a Probudte se!*. [online]. [cit. 2014-03-13]. Dostupné na WWW: < <http://www.jw.org/cs/publikace/casopisy/>>.

STRÁŽNÁ VĚŽ. *Dva typy vydání časopisu Strážná věž*. [online]. [cit. 2014-13-03]. Dostupné na WWW: < <http://www.straznavez.cz/Aktuality/dvatypySV.htm>>.

ONLINE KNIHOVNA STRÁŽNÉ VĚŽE. *Manželství*. [online]. [cit. 2014-14-03]. Dostupné na WWW: <<http://wol.jw.org/cs/wol/d/r29/lp-b/1200002912?q=man%C5%BEelstv%C3%AD&p=par>>.

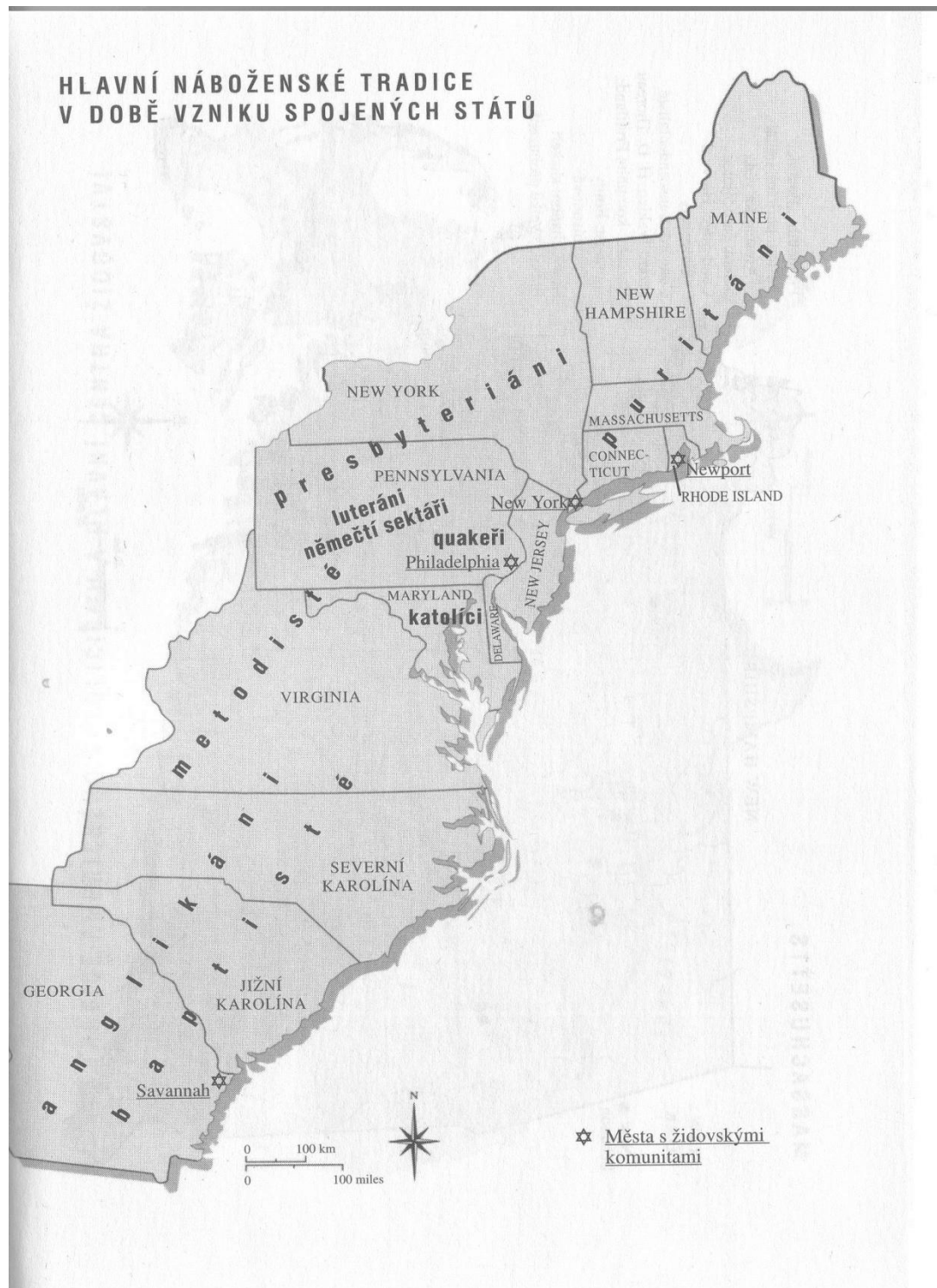
Seznam příloh

Příloha č. 1: Hlavní náboženské tradice v době vzniku Spojených států

Příloha č. 2: Chronologie mormonismu

Přílohy:

Hlavní náboženské tradice v době vzniku Spojených států

(PUTNA, M. *Obrazy z kulturních dějin americké religiozity.*)

Chronologie mormonismu

- prosinec 1805** - narození Josepha Smitha mladšího
- jaro 1820** - „První vidění“ Josepha Smitha
- 1826** - Joseph Smith souzen a uznán vinným (výtržník a podvodník)
- září 1827** - Joseph Smith získává zlaté desky, začíná překládat Knihu Mormon
- březen 1830** - první vydání Knihy Mormon
- duben 1830** - založena Církev, osm členů
- červen 1830** - Josephu Smithovi zjevena Kniha Mojžíšova
- 1832** - Brigham Young se stává mormonem
- 1833** - odchod z Missouri, zjeveno „Slovo moudrosti“
- léto 1835** - Joseph Smith kupuje Chandlerovy papýry, začíná překládat
- 1835** - dokončena Book of Commandments (později nazývána Doctrine and Covenants)
- srpen 1840** - Joseph Smith poprvé káže o křtu za mrtvé
- 1842** - poprvé publikováno tiskem „První vidění“
- červen 1844** - Joseph Smith zabit
- únor 1846** - začíná pouť na západ
- červenec 1847** - Mormoni přicházejí do Salt Lake Valley
- prosinec 1847** - Brigham Young se stává prezidentem církve
- září 1850** - oblast Utah organizována Brighamem. Youngem jako guvernérem
- 1853** - začátek stavby chrámu v Salt Lake City
- srpen 1877** - Brigham Young umírá
- září 1880** - John Taylor se stává prezidentem
- 1887** - John Taylor umírá
- duben 1889** - Wilford Woodruff se stává prezidentem
- leden 1896** - Utah se stává státem
- 1898** - Woodruff umírá, Lorenzo Snow se stává prezidentem
- 1901** - Snow umírá, Joseph F. Smith se stává prezidentem
- 1918** - Smith umírá, Heber J. Grant se stává prezidentem
- 1946** - Grant umírá, George Albert Smith se stává prezidentem
- 1951** - Smith umírá, David O. McKay se stává prezidentem
- 1970** - McKay umírá, Joseph Fielding Smith se stává prezidentem
- 1972** - Smith umírá, Harold B. Lee se stává prezidentem
- 1973** - Lee umírá, Spencer W. Kimball se stává prezidentem
- červen 1978** - černí mohou přijímat mormonské kněžství
- 1985** - Kimball umírá, Ezra Taft Benson se stává prezidentem
- 1994** - Benson umírá, prezidentem Howard W. Hunter
- 1995** - Hunter umírá, prezidentem Gordon B. Hinckley

(NOVOTNÝ, T. *Mormoni a Děti Boží*. s. 124-125)

Abstrakt

ŠRAMHAUSER, Pavel. *Společné rysy nauky u Církve Ježíše Krista Svatých posledních dnů, Církve adventistů sedmého dne a Svědků Jehovových*. České Budějovice 2014. Bakalářská práce. Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích. Teologická fakulta. Katedra filosofie a religionistiky. Vedoucí práce Martina Klapetek.

Klíčová slova: Církev Ježíše Krista svatých posledních dnů, Církve Adventistů sedmého dne, Náboženská společnost Svědci Jehovovy, nové náboženské hnutí, věrouka, spása, vztah k tělu, křest, manželství a rodinný život, misijní činnost, konec světa, armagedon, milénium.

Práce se zabývá hledáním společných rysů věrouky u Církve Ježíše Krista svatých posledních dnů, Církve Adventistů sedmého dne a Náboženské společnosti Svědci Jehovovi.

První část práce se zabývá vysvětlením použité terminologie: církev, nové náboženské hnutí a sekta.

Ve druhé fázi bakalářské práce jsem se vždy v samostatné kapitole věnoval danému novému náboženskému hnutí. Nejprve byl popsán kontext doby, ve které vzniklo dané nové náboženské hnutí, poté jeho historie a nakonec základní rysy věrouky.

V poslední, třetí fázi bakalářské práce jsem na základě analýzy materiálů z druhého kroku porovnal věrouku těchto tří nových náboženských hnutí. Společné rysy jejich nauky se podařilo najít v oblastech: literatury, spásy, vztahu k tělu, křtu, manželství a rodinného života, misijní činnosti a přístupu ke konci světa.

Práce může být dále využita, jako pomůcka pro výuku v oblasti nových náboženských hnutí a také k hlubšímu pochopení dané problematiky.

Abstract

ŠRAMHAUSER, Pavel. Common features of the doctrine of the Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, the Seventh-day Adventist Church and the Jehovah's Witnesses. České Budějovice 2014. Bachelor's work. The university of South Bohemia in České Budějovice. Teologic faculty. Institute of philosophy and religious studies. The leader of the bachelor's work was Martin Klapetek.

Keywords: Church of Jesus Christ of of Latter Day Saints, Seventh Day Adventist Church, Jehovah's Witnesses religious society, new religious movement, doctrine, salvation, relationship to the body, baptism, marriage and family life, missionary work, end of the world, Armageddon, Millennium.

The thesis deals with the search for the common features with the doctrine of the Church of Jesus Christ of of Latter Day Saints, Seventh Day Adventist Church and Jehovah's Witnesses religious communities.

The first part deals with the explanation of used terminology: church, new religious movements and sects.

In the second phase of bachelor thesis I always separate chapter devoted to that new religious movement. It was first described in context of the time, which made the new religious movement, its history, and then finally the basic features doctrine.

In the final, third phase of the thesis I based on the analysis of materials from the second step compared the doctrines of these three new religious movements. Common features of their doctrine was able to find in the fields of literature, salvation, relationship to the body, baptism, marriage and family life, missionary activities and access to the end of the world.

Thesis can also be used as an aid for teaching in the field of new religious movements and also to a deeper understanding of the issue.